

Țelul și oțelul

prof.univ.dr. Dan Dediu, rector al UNMB

Lumea se schimbă. Lumea se restrânge. Instituții fuzionează, se desființează, năpârlesc ori sărăcesc. Bănci dau faliment, magazine dispar, scumpirile se accelerează, sărăcia crește. Probabil că totul are legătură și cu criza financiară, dar cu siguranță este și ceva ce plutește în aer, un spirit al timpului, un *Zeitgeist* legat de accelerarea specifică secolului al XXI-lea: comunicare instantanee (prin SMS, e-mail, Skype, Messenger), ecranul global (de la televizor la Bankomat, de la telefon mobil la plasmă imense pentru publicitate), transmitere de date în timp real prin rețele de socializare (Facebook, Twitter, LinkedIn). Astfel, schimbarea atinge fibra profundă a întregii structuri instituționale, iar instituția începe să vibreze. E vremea schimbării. Țin minte serviciul dactilografie din această instituție, de la sfârșitul anilor '80, pe atunci Conservatorul "Ciprian Porumbescu". Erau 4 sau 5 dactilografe angajate. Astăzi, dactilografia nu mai constituie o meserie specifică, ci, odată cu inventarea calculatorului, ea e învățată de tot omul, vrând-nevrând. Dactilografia a dispărut ca meserie. A fost înghițită de fiecare persoană care utilizează calculatorul. Drept urmare, nici posturile respective nu mai există. Nu mai plătim dactilografe. Noi înșine am internalizat dactilografia și suntem dactilografi de bunăvoie. Cu alte cuvinte – dactilografi neplătiți, bătând de zor la tastatură documente, referate, emailuri, sms-uri, teze de licență, masterat ori doctorat, cereri, recomandări și multe altele.

De aceea, trebuie să înțelegem cum se cuvine aceste schimbări. Bunăoară, ca să dau un exemplu proaspăt, pe 25 septembrie Guvernul României a luat hotărârea de a uni două venerabile instituții de spectacole din București: Opera și Opereta, care vor avea un singur management. Le urăm succes în demersul de restructurare.

Dar nu numai instituțiile de spectacole sunt în această situație a regândirii fundamentelor existenței lor. Universitățile însele se află la o răscruce a destinului propriu. Ele trec printr-o schimbare de viziune ce se poate exprima astfel: *modelul universității humboldtiane este înlocuit de cel al universității de tip anglo-saxon, universitate antreprenorială, adică "de afaceri"*. Universitatea devine astfel un prestator de servicii de educație, un focar de cercetare avansată prin programul doctoral și un cadru de organizare a unor servicii care să vină în întâmpinarea nevoilor societății. Nimeni nu poate scăpa de acest val. De aceea, e nevoie de înțelepciune și de adaptare rapidă.

Convenția de la Bologna din 1999 a generat modelul adoptat în toată Europa, model care funcționează din ce în ce mai bine și în România. Universitatea Națională de Muzică din București

(discurs rostit la deschiderea anului universitar 2013-2014)

desfășoară programe de studii în cele trei cicluri: licență (3 și 4 ani), master (2 ani) și doctorat (3 ani). Aceste programe au fost gândite, documentate, inspectate și, în final, acreditate de către ARACIS. Anul acesta am avut o inspecție de la EUA și există un raport al acestor experți care acordă un grad de încredere ridicat universității noastre.

În fapt, cam totul pornește de la bani. În România, învățământul este gratuit prin lege. Finanțarea se face pentru fiecare student în parte și pentru profilul specializării acestuia. Regula e simplă: avem studenți, avem bani; n-avem studenți, n-avem bani. La această regulă se adaugă încă o sumedenie de rigori, dintre care cea mai importantă este *capacitatea maximă de școlarizare*. Această invenție ne-a privat, în ultimii trei ani, de venituri serioase pe care le încasam din taxe de studiu. Am făcut eforturi de schimbare, iar unele dintre ele au dat roade. Altele vor rodi în viitor.

În acest fel, ne prezentăm în anul universitar 2013-2014 cu o cifră de școlarizare mai bună, crescută cu puțin față de anul trecut, grație măsurilor pe care le-au luat Ministerul Educației Naționale și Senatul UNMB. Cu alte cuvinte, am primit mai mulți studenți decât anul trecut, mai ales la programul de licență numit *Compoziție jazz/muzică ușoară*, care a fost reevaluat și acreditat, mărindu-se astfel capacitatea de școlarizare a acestuia. Dar să revin la bani: restrângerea nu e impusă numai de subfinanțare. Universitățile se restrâng și datorită *schimbării dinamicii devenirii profesionale*: studenții sunt nerăbdători în a răzbate cât mai repede pe piața muncii, care nu

de puține ori este blocată. O discuție pornită din Statele Unite ale Americii constată un lucru interesant: ceea ce altădată se învăța în trei ani, se poate învăța astăzi în doi, datorită tehnologiei și accesului la informație. Rămâne însă problema practică. Pentru practică îți trebuie timp. Și aici este atu-ul învățământului individual, adică a ceea ce conservăm noi cu ardoare, aici, la Conservator.

Dar și în acest caz ne aflăm în fața unei *evoluții accelerate*. Mulți studenți încep să lucreze încă din timpul studenției, astfel încât ne lovim de problemele cu frecvența studiilor și impunem anumite rigori. Aceste rigori intră în conflict cu intențiile studentului, și atunci nu e bine. De aceea, trebuie să recunoaștem că legislația se află în urma biologiei. Nevoile de afirmare ale studenților sunt din ce în ce mai acute, mai mari. *Social-media* a influențat în mare măsură această tendință. Legislația trebuie așadar să se autosesizeze și să umple golul existent.

Mai departe: *cadru didactic*. Este necesară adaptarea metodelor de predare la noile condiții financiare. Faptul că bugetul universității noastre a scăzut cu o treime din 2010 în 2013 impune câteva corecții clare la nivelul planurilor de învățământ, al conținutului programelor de studii, al fișelor disciplinelor și al stilului de predare. Toată lumea *trebuie* să înțeleagă acest lucru. Cadru didactic este un specialist pus la dispoziția studentului, și nu invers. Nu dorim disponibilizări, dar nici sinecure. UNMB nu este o rentă viageră. Cei implicați în procesul didactic vor rămâne aici doar în măsura în care vor performa.

continuare în pagina 2

continuare din pagina 1

Începând cu acest an universitar minutul de lecție va costa scump. De aceea, conținutul fiecărui minut de lecție va conta.

Deschiderea spre nou este un alt parametru care devine indispensabil. Atât în conținutul predării, la nivel didactic, cât și în organizarea administrativă, deschiderea spre nou este esențială, pentru că aduce cu sine curajul de a înfrunta necunoscutul și posibilitatea unor evoluții și dezvoltări. Metodele de predare trebuie revizuite, găsirea unor noi modalități de comunicare nefiind exclusă, căci tineretul posedă o mare capacitate de adaptare și este chemat să aducă rezolvări creative. Ca să vă dau un exemplu din propria experiență: studenții mei de la master accesează în timp real Google și, uneori, mă corectează sau mă completează cu informațiile de pe internet. Vreau să spun că informația poate fi verificată foarte ușor astăzi. Atunci, mai bine folosesc timpul pus la dispoziție pentru predare interpretând datele, bunăoară, particularizând creativ sau realizând o sinteză mai vastă.

De asemenea, *intensitatea predării* va veni să substituie treptat întinderea temporală a orei de curs. Studiul individual al studentului va căpăta o importanță mult mai mare, iar timpul petrecut cu profesorul va fi un timp foarte prețios, drămuț și

apreciat, asemenea timpului petrecut cu un *învățător spiritual*, cu o *călăuză*. Cu alte cuvinte, intensitatea predării va trebui să atingă cote din ce în ce mai înalte. Informația, cum am spus, se poate afla sau verifica imediat cu ajutorul tehnologiei. Interpretarea informației, însă, va trebui să constituie *valoarea adăugată* a fiecărui curs. Filtrarea informației și realizarea sintezei sub forma unor idei creative va fi ceea ce ne va aștepta în viitor. Depinde numai de profesor să reflecteze asupra abordării stilistice: mai prietenoasă sau mai distantă.

Am vorbit despre o mulțime de lucruri. Le reamintesc succint, pentru a nu fi uitate: schimbarea de viziune, subfinanțarea, dinamica devenirii profesionale, deschiderea spre nou și creativitatea cadrelor didactice, intensitatea predării. De unde vin toate acestea? E foarte simplu: într-o societate capitalistă și globalizată, cum este cea a României de astăzi, se aplică constatarea atât de cinică, dar totodată atât de dureros-adevărată: *Time is money!* Timpul este bani.

Într-adevăr, toate aceste schimbări necesare provin de la o nepotrivire ontologică: *necesitatea artei muzicale de performanță se lovește de lipsa de bani*. Întrebarea insurmontabilă pe care trebuie să ne-o punem cu toții, cei care credem în

muzica de bună calitate și de bun gust, este următoarea: cât timp mai putem supraviețui în aceste condiții? Este această formă de artă posibil de realizat cu bani puțini? Se poate realiza performanță astfel? Sau rămânem doar în stadiul de *rezistență*? Dacă da, atunci cu siguranță cei prezenți aici vor fi luptătorii de *guerrilla* muzicală ai noului secol ce ne-a și gratulat cu criza mondială. Nu putem decât rezista. Chiar în acest moment nu facem altceva decât să rezistăm.

Eroismul artistic este, poate, noua formă de eroism contemporan. Restul eroilor sunt reșapați de Hollywood sau rocolați rapid în structuri de partid, ONG-uri, multinaționale sau de informații. Rămâne artistul: dar ce uluitoare puteri are atunci când escaladează Everestul vreunei simfonii de Mahler sau opere de Verdi! Festivalul Enescu, care de-abia s-a încheiat, constituie o mărturie nu prea îndepărtată a acestei forțe pe care o are muzicianul și muzica sa. Cine vrea să rămână în această *guerrilla* – e binevenit! Să știe că drumul e greu, iar la final îl așteaptă doar momentul de muzică și de comuniune, care durează foarte puțin, o secundă și s-a dus..., dar care constituie țelul și oțelul existenței noastre.

SE PREZINTĂ

Anul V • Nr. 18 • Octombrie 2013 • 20 pagini

CIMRO.RO sau metamorfozele percepțieiasist.univ.dr. **Diana Rotaru****CE este CIMRO:**

Centrul de Informare Muzicală din România este un organism care a crescut încet-încet în ultimii doi ani, sub tutela Universității Naționale de Muzică din București: o platformă de promovare îndeosebi peste hotare a muzicii românești contemporane și experimentale. Website-ul centrului (cimro.ro) adună materiale într-o limbă de circulație internațională – engleza – pentru a pune la dispoziția celor interesați atât date despre muzicienii români (compozitori, muzicologi, interpreți, *sound artists*, improvizatori), instituțiile muzicale principale din România (universități, filarmonici, orchestre, centre culturale), cât și ultimele noutăți privitoare la evenimentele de muzică nouă și experimentală: festivaluri, concerte, simpozioane, lansări etc. Și pentru ca această promovare să nu rămână exclusiv în domeniul vorbelor și al virtualului, un obiectiv principal al CIMRO este editarea de partituri și CD-uri de muzică românească. Lansarea oficială a centrului, care a avut loc în Sala "Lipatti" a UNMB

pe 29 mai 2013, în cadrul ultimei ediții a Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi (cel mai important festival de profil de la noi din țară), a prezentat publicului, într-un cadru foarte relaxat și prietenos, un prim set de partituri camerale aparținând unor compozitori din generații diferite, personalități recunoscute pe plan național și internațional. Iată-i, în ordine alfabetică: George Balint (*Diada*), Dan Buciu (*Cristiane*), Dan Dediu (*Sonata* pentru două pianе), Mihai Măniceanu (*Rame și*

Cioburi), Doina Rotaru (*Metamorfoza*), Livia Teodorescu-Ciocănea (*Evangheliile Toamnei*) și Sabina Ulubeanu (*Cadenza lirică*).

Un opus inedit a fost o partitură de Tiberiu Olah, unul din cei mai importanți compozitori români, descoperită întâmplător de Dan Dediu: "Făcând curat într-un dulap la catedra de compoziție, acum câțiva ani, am dat peste un dosar din anii '76 sau '77, nu mai țin minte exact. L-am deschis ca să văd ce e în el și am constatat cu bucurie că erau diverse compoziții ale profesorilor de atunci, raportate ca "cercetare științifică". Printre ele, am găsit această piesă de Tiberiu Olah în manuscris, pentru flaut și doi contrabași,

Metamorfoze pe Capriciul 24 de Paganini. Am ținut-o aproape și, iată, când am avut ocazia să o public, am făcut-o. Sper să se și cânte cândva, să se înregistreze și să intre în repertoriu. E o lucrare stranie, care amintește cumva de ceea ce va face Olah în *Simfonia a III-a*, cu tema din *Sonata Lunii* de Beethoven. Oricum, e o recuperare a unui opus olahian de care nu știam nimic și care, poate, s-ar fi pierdut pentru totdeauna dacă nu îmi venea ideea să fac curat în dulapul Catedrei de compoziție."

CIMRO dorește să devină treptat un adevărat forum de întâlnire a muzicienilor contemporani din România atât în plan virtual, cât și în plan real, prin organizarea de simpozioane, concerte, workshop-uri și diferite alte manifestări artistice periodice.

*continuare în pagina 3***Redacția ACORD**

Coordonator:
Antigona RĂDULESCU

Secretar de redacție
Lavinia POPESCU

Redactor șef:
Irina BOGA

Design, tehnoredactare și producție:
NETBOOT -
www.netboot.ro

Redactori:
Tatiana NOIA
Mihaela IONESCU
Cristina URUC
Vlad VĂIDEAN

Puteți contacta redacția ACORD prin e-mail la acord@unmb.ro
ISSN 2066 - 0901

continuare din pagina 2

DE CE avem nevoie de CIMRO:

“Pentru că merităm”, vorba unei celebre reclame la cosmetice franțuzești. Pentru că muzica românească din secolele XX și XXI a produs talente reale, unele dintre ele apreciate pe plan european (să ne amintim, spre exemplu, de admirația profundă pe care o nutrea György Ligeti pentru Ștefan Niculescu!), însă multe dintre ele puțin cunoscute și, prin urmare, ignorate. Pentru că, fără falsă modestie și fără a cădea în păcatul unui naționalism vid de sens, trebuie să depunem un efort susținut pentru a ne promova valorile și pentru a schimba percepția distorsionată a celor din afară despre noi, prejudecată născută în parte din ignoranță dar, mai cu seamă, din lipsa de materiale accesibile (înregistrări, partituri). Pentru că, în fine, este vital pentru o cultură muzicală activă, diversă și interesantă precum cea românească să fie recunoscută și introdusă în circuitul muzical internațional.

CUM poate funcționa CIMRO:

Cu ajutorul vostru. Vă așteptăm la evenimentele noastre și, mai ales, așteptăm informații despre voi, despre evenimentele pe care le organizați și

informațiilor sunt prezumate axiologic de referința generică a cărei extensie o constituie CIMRO, și anume Universitatea Națională de Muzică din București, prin cadrul Mediatecii acesteia. Este o inițiativă într-un tot salutar, modelatoare prin perspectivele de coerență și stimulativă prin referințele de conținut, care sper să poată continua cel puțin cu același elan vital, dăruire și imaginație creativă, pe cât de frumos și de bine a început, pe cât de tineri și nobili sunt cei care s-au armonizat realizării acestui autentic fapt de civilitate comunitar-spirituală.” (George Balint)

“Absolut indispensabil într-un moment în care informația circulă cu viteza luminii, CIMRO este o fereastră spre lume prin care putem fi văzuți și ascultați, putem fi cunoscuți, arătăm, o dată în plus, că existăm și că muzica românească merită din plin să fie interpretată și apreciată. Importanța deosebită a acestui Centru este determinată atât de bogăția de informații muzicale pe care le oferă, cât și de unicătatea sa în viața culturală românească. Partiturile inedite, proaspăt editate vor fi urmate cu siguranță de CD-uri și de alte partituri, în așa fel încât datele despre compozitorii români să fie cât mai convingătoare pentru interpreții și muzicologii străini. În paralel, CIMRO are meritul de a pune în circulație informații la zi, partituri, înregistrări, cărți și studii muzicologice recente, accesibile pentru toate centrele culturale românești, liceele și Academiile de muzică din țară. Entuziasmul și energia investite în crearea CIMRO vor fi multiplicat înzecat în activitățile sale ulterioare, spre bucuria și mândria UNMB și a muzicienilor români.” (Doina Rotaru)

care intră în sfera de interes CIMRO, toate aceste materiale urmând să fie filtrate de comisia noastră de specialiști și diseminate pe website-ul centrului. Numai cu susținerea voastră va reuși CIMRO să devină, în câțiva ani, o structură funcțională și completă, o platformă cu adevărat puternică.

UNDE ne găsiți:

Pe website-ul <http://cimro.ro>, pe pagina noastră de Facebook, <https://www.facebook.com/CIMRO.RO> sau la adresa cimro.ro@gmail.com. În curând și la sediul CIMRO din incinta Universității Naționale de Muzică din București.

Compozitorii despre CIMRO:

“CIMRO este o vitrină din spațiul virtual, prin care internații pot plonja ghidat în vastul domeniu al artei sunetelor, spre a se informa despre muzicienii români profesioniști contemporani, prin date, partituri și fragmente sonore din opera lor interpretativ-componistică și/sau instrumentală. Acuratețea și valabilitatea

vârstei adulte în contextul muzical românesc). La foarte multe partituri, CD-uri și aniversări CIMRO!” (Sabina Ulubeanu)

„Inițiativa publicării unor lucrări din creația contemporană românească în cadrul Centrului de Informare Muzicală al Universității Naționale de Muzică București mi se pare lăudabilă și răspunde unor nevoi artistice acute. De asemenea, acoperirea unei arii temporale destul de extinse, prezentându-se realizări ale unor reprezentanți din diferite generații componistice postenesiene, precum Tiberiu Olah, Dan Buciu, Doina Rotaru, George Balint, Livia Teodorescu-Ciocănea, Dan Dediu, Sabina Ulubeanu, subsemnatul, este o încercare de panoramare binevenită și necesară. Sunt convins că acest demers de promovare reală a muzicii românești, aflat la primii pași, va fi caracterizat de consecvență, profesionalism și capacitate de sinteză. Se cuvin mulțumiri celor direct implicați în proiect, Diane Rotaru, coordonatorul Centrului de Informare Muzicală, și domnului Dan Dediu, rectorul Universității Naționale de Muzică București.” (Mihai Măniceanu)

„Într-o epocă a INFORMAȚIEI, un organism ca CIMRO este nu numai binevenit, dar chiar indispensabil. O inițiativă lăudabilă în spatele căreia stau în principal doi lideri ai unor generații diferite: Dan Dediu și Diana Rotaru. Sunt convins că totul va evolua rapid, lucru prevestit de un excelent start. Pot spune că sunt onorat de faptul că fac parte din acest start prin lucrarea publicată în excelente condiții.” (Dan Buciu)

“Am să mă refer la momentul fericit al lansării CIMRO direct, fără să filtrez academic ceea ce acest eveniment mi-a dăruit emoțional. Mai ales că, în cazul compoziției, trecerea de la idee la materie se face în mai multe feluri: o dată este traseul propriu, tu cu tine, calea de la inimă la foaie și spre interpret; apoi momentul în care se oficializează, în care se confirmă cumva faptul că nu o faci în zadar, pentru că, iată, se tipărește la o editură, într-un cadru extrem de serios, în curând afiliat organismelor internaționale care se ocupă cu aceste realizări. Ceea ce simt este complex: onoarea de a-mi regăsi *Cadenza Lirică* tipărită într-o companie mai mult decât selectă (cel mai ușor ar fi de menționat aici lucrarea necunoscută a profesorului meu drag Tiberiu Olah), [...] mândria de a fi cea mai tânără compoziție publicată în primul set de partituri (confirmare a faptului că, iată, de fapt am trecut pragul

Decernarea titlului de Doctor Honoris Causa lui Zygmunt Krauze

prof.univ.dr. Octavian Nemescu

Din capul locului, aş vrea să menţionez faptul că îl consider pe domnul Zygmunt Krauze drept unul dintre cei mai importanţi compozitori ai zilelor noastre, fiind, în acest fel, un ilustru reprezentant al muzicii culte, cu alte cuvinte, savante, aflată astăzi, din păcate, în societatea de consum, într-un con de umbră. Ca atare, Zygmunt Krauze trebuie să fie preţuit în acelaşi timp drept unul dintre marii compozitori polonezi ce au avut o contribuţie esenţială la evoluţia componisticii, a creaţiei muzicale în a doua jumătate a secolului XX.

Născut în 1938, el îşi desăvârşeşte studiile muzicale (de pian şi compoziţie) la Academia de Muzică din Varşovia, iar apoi continuă să studieze pianul la Paris, cu celebra Nadia Boulanger. În 1966, primeşte premiul întâi la concursul Gaudeamus din Olanda, după care alte numeroase premii naţionale şi internaţionale. Susţine o prestigioasă activitate atât ca interpret pianist, cât şi de compozitor. În 1967, fondează ansamblul "Warsaw Music Workshop", al cărui director a fost timp de 20 de ani, şi care a interpretat lucrările a peste 100 de compozitori. În această calitate l-am cunoscut pe domnul Krauze, pentru prima oară, la Bucureşti, în 1977 (după marele cutremur), când a venit în turneu cu această formaţie. În calitate de pianist, a interpretat cu prioritate creaţii de muzică nouă, ca solist al unor orchestre de prestigiu, avându-i ca dirijori, printre alţii, pe Jan Krenz, Hans Zender, Peter Eoetvoes, Antoni Wit, etc. Între 1973-74 a fost invitat la Berlin cu bursa DAAD. Iar în 1982, este invitat de Pierre Boulez la Paris, în calitate de consilier muzical al IRCAM. Începând cu anul 1965, Zygmunt Krauze este invitat să susţină seminarii de master-class în domeniul compoziţiei, unde a tratat problematici ale muzicii contemporane, cât şi ale propriilor lucrări. Aceste invitaţii au fost la Darmstadt, Basel, Stockholm, Los Angeles, Tokyo, Ierusalim, Paris şi New York. În 1982, este profesor invitat la Universitatea din Yale. În 1996, este numit profesor eminent corespondent la Universitatea din Keimyung din Coreea de Sud. În 2002, a fost numit profesor de compoziţie la Academia de Muzică din Lodz, iar din 2006, la Academia de Muzică "Frederic Chopin" din Varşovia. De asemenea, pe direcţia

funcţiilor administrative, Zygmunt Krauze a făcut parte din comitetul de conducere al celebrului festival "Toamna la Varşovia". Iar între 1987-90, a fost preşedintele Societăţii Internaţionale de Muzică Contemporană, secţiunea poloneză. A mai îndeplinit şi funcţia de director al "Societăţii Lutoslawski".

În ceea ce priveşte opera artistică, trebuie menţionat, în primul rând, că Zygmunt Krauze a dat la iveală un număr impresionant de lucrări: peste 100 de opusuri. Dintre acestea, sunt demne de semnalat cele 5 opere ale sale, simfoniile (de remarcat simfonia Varşovia), 2 concerte pentru pian şi orchestră, dintre care al doilea va fi cântat în simfonicul orchestrei Radio, din actualul festival de muzică nouă de la Bucureşti, un concert pentru vioară şi orchestră, piese pentru orchestră, cvartete de coarde, în general, multă muzică de cameră şi de asemenea muzică electroacustică.

De numele lui Zygmunt Krauze sunt legate două tendinţe ale muzicii contemporane. Prima poate fi cuprinsă în așa-numita compoziţie muzicală spaţială. Este vorba aici de emanciparea celui de-al cincilea parametru al muzicii (produsă în anii 1950-1980) - spaţialitatea (după melodie, ritm, dinamică şi timbru, în ordinea în care li s-a acordat atenţie acestor parametri în istoria muzicii europene). Krauze este autorul unor piese muzicale în care spaţiul emiterii fonice este bine controlat de către autor. El a colaborat în acest sens şi cu anumiţi arhitecţi. Menţionez câteva lucrări pe această direcţie: *Aria*, *Fete galante et pastorale*, *Automatophone* (compuse în bună parte în anii 1970). Apoi trebuie menţionată direcţia numită de Krauze *muzica unistică*, pe care el a inventat-o. Este vorba de un discurs sonor din care lipsesc cu desăvârşire contrastele, tensiunile şi climaxurile, având aşadar o desfăşurare omogenă ("tot ce descoperi în primele secunde se păstrează în acelaşi ton până la final, fără surprize").

Ținând cont de toate aceste merite, care întregesc profilul unei personalităţi artistico-muzicale de prim rang, Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti hotărăşte să i se acorde domnului Zygmunt Krauze titlul de *Doctor Honoris Causa*.

PROCLAMAŢIE

Senatul Universităţii Naţionale de Muzică a decis acordarea titlului onorific de *Doctor Honoris Causa* compozitorului şi pianistului polonez **Zygmunt Krauze** pentru prodigioasa activitate pusă în slujba muzicii noi, a avangardei estetice poloneze şi internaţionale, precum şi pentru organizarea şi conducerea unor aşezăminte care să transmită mai departe experienţa modernismului.

Dăruit compozitor, autor a numeroase opusuri în toate genurile – ar fi de menţionat cele cinci opere: *Steaua* (1981), *Balthasar* (2001), *Yvonne, prinţesa Burgundiei* (2004), *Polieukt* (2010) şi *Capcana* (2011) –, promotor înfocat al experimentului şi al muzicii de avangardă în calitate de preşedinte al International Society of Contemporary Music, de consilier artistic al IRCAM, Paris, Zygmunt Krauze este şi un dedicat profesor de compoziţie la Academiile de muzică din Lodz şi Varşovia.

Pentru întreaga sa activitate, la împlinirea vârstei de 75 de ani, Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti a decis cu bucurie şi recunoştinţă integrarea maestrului Zygmunt Krauze printre corifeii excelenţei din Pantheonul onorific al ei.

Vivat academia, vivant professores!

Prof.univ.dr. Dan Dediu
Rector al Universităţii Naţionale de Muzică
din Bucureşti

Festivalul CHEI

Împreună. Reflecții despre pianiști și muzicologi laolaltă

Vlad Văidean – Muzicologie, anul II

Ca orice festival similar, festivalul *Chei* din acest an stă mărturie pentru intenția unui colectiv instituțional de a arăta că își propune nu doar să contribuie la creionarea unor destine profesionale, ci și să evidențieze acele discrete, aproape invizibile legături care îi fac pe discipolii săi să simtă că toți, aflându-se în același loc, învață și se angajează în căutarea sinelui *împreună*. Dar, pe lângă această punere în scenă a autopromovării și a încrederii în sine, festivalul nu a presupus doar etalarea abundentă a roadelor celor mai talentați și harnici studenți-interpreți ai UNMB. Nu doar aceștia s-au bucurat de adâncirea sentimentului de apartenență, de reunire sub cupola formatoare a aceleiași instituții. După cum se poate observa și din prezentul număr al revistei *Acord*, festivalul a însemnat, la un nivel mai modest (dar necesar), și o oarecare desfășurare de „forțe” în rândul condeielor. Mai toți studenții secției de muzicologie au fost convocați să treacă la treabă; în cel mai limpede mod cu putință, fiecăruia i s-a „repartizat” un spectacol anume căruia să îi alcătuiască o cât mai plauzibilă eboșă hieroglică. A fost potrivită această metodă ordonatoare deoarece, trebuie să recunoaștem, „avântul muncitoresc”, responsabilitatea unor cuvinte care să aibă într-adevăr rost și conținut nu prea îi încearcă decât foarte rar pe timizii debutanți într-ale „opinării”. Într-un fel, în treacă fie spus, e de înțeles această precoce lehamite întrucât, până la urmă, cronică muzicală este un gen de scriere destul de ingrat, care nu ispitește prin cine știe ce perene recitiri – autorul cronicii nu există decât datorită faptului că există mult mai demni de laudă „autori” ai spectacolelor recenzate. Perseverarea în scrierea de cronici muzicale reprezintă negarea sentimentului, chiar a nevoii celei mai viscerale pe care orice om o simte atunci când ia în mână condeiul: nevoia unei cât de modeste dăinuiri peste timp. Astfel, cronică muzicală devine prin excelență o jertfă rafinată, argumentată, mai mult sau mai puțin plăcut mirositoare, înălțată întru lauda (sau corijarea) vieții muzicale. Desigur, cronică muzicală dăinuie în ipostaza sa de panoramare a unor tendințe, personalități, vremuri. Însă nu mai mult de atât. Personalitatea cronicarului poate fi oricât de pregnantă, dar odată ce, cu bună-credință și onestitate, și-a asumat rolul, știe foarte bine că ghidonajul său cât mai ferm și mai competent este pe de o parte absolut necesar în vâltoarea prezentului, însă pe de altă parte el nu poate reprezenta în viitor decât o mărturie anticară, admirabilă ce-i drept, dacă amintește de un condei asemănător unui ochean performant întors rezumativ înspre o tot mai expandată roire galactică, însă totuși, relevant în viitor doar pentru arhivarii și curioșii

acelui viitor. Iar aceasta deoarece, știm foarte bine, roirile galactice ale vieții artistice nu își măsoară viața în ani-lumină. Nici măcar în veacuri.

Dar iată că am deviat pe o pantă nu lipsită de capcane. Mă agăț de o creangă firavă și sar înapoi pe buza prăpastiei de unde mă grăbesc să îmi precizez intențiile inițiale. Dacă, după cum am arătat deja, fiecare cronicar a luat în primire câte un spectacol din cadrul festivalului *Chei* și, într-un fel sau altul, s-a văzut astfel pus în fața unei „comenzi”, eu am avut bucuria să asist (în 23 aprilie, în Sala „George Enescu”) la un recital de pian care m-a îndemnat să nu țin cont de faptul că nu se încadra în „atribuțiunile” mele, ci să încerc consemnarea unor impresii ce cred că nu ar fi meritat dispariția în sânul uitării. În definitiv, oare nu această obiectivitate admirativă/admirație obiectivă fundată de imboldul subiectiv trebuie să fie aceea care să intervină din când în când pentru ca nu cumva rutina inevitabilă a exercițiului cronicăresc să-și înceapă măcinarea în surdina asupra prospețimii interioare? Cu siguranță că entuziasmul admirativ nu a dăunat niciodată sufletului dornic întotdeauna de modele. Așa că nu m-am dat înapoi de la a încerca o amplificare în cuvânt a profilului profesionist și în același timp cald pe care l-a arătat acest recital de pian ce și-a închinat cu delicatețe substanța afectivă memoriei Mihaelei Ursuleasa.

De altfel, cum aș fi putut rămâne doar mulțumit când se cuvenea să fiu încântat de întrezărirea, dincolo de înșiruirea corectă și serioasă a pianiștilor, a unui discret spirit de colegialitate ce părea să instituie în rândurile studenților conștiința că sunt angajați pe o aceeași traiectorie formativă? Da, am apreciat pasiunea scormonitoare pentru acumulare, pentru lărgirea orizonturilor, într-un cuvânt, deja sesizabila cultură muzicală ce răzbătea din spatele tuturor interpretărilor, armonizând în mod echilibrat personalitatea fiecărui student cu mesajul pieselor prezentate. Da, am fost cu adevărat captivat de introspecția sobră, calmă, dar și fin străbătută de scânteile calde ale unei pasiuni bine-temperate prin care Daniel Dascălu (student în anul III, la clasa prof.univ.dr. Dana Borșan) a înfățișat *Partita a VI-a* de Johann Sebastian Bach ca pe o provocare înspre căutarea sinelui. Am admirat puterea precoce a lui Cătălin Răducanu (student în anul I, tot al Danei Borșan) de a tranșa cu hotărârea și minuțiozitatea cuvenite contrastele impresionante ale piesei nr. 11 („Première Communion de la Vierge”) din cadrul masivului și provocatorului ciclu al lui Olivier Messiaen *Vingt Regards sur l'Enfant Jésus*. Am invidiat autoritara limpezime tehnică prin care Arthur Bocăneanu (anul III, clasa

prof.univ.dr. Dana Borșan), Alexandru Răileanu (master - anul II, clasa lect.univ.dr. Delia Pavlovici) și Alin Dumitrescu (anul III, clasa prof.univ.dr. Sandu Sandrin) și-au strunit intervențiile, intuind cu acuratețe faptul că aceasta este unica soluție viabilă pentru a putea aborda niște lucrări ce preferă să-și înveșmânteze bogățiile expresive în hățișuri motrice destul de cinice pe alocuri (e vorba de *Studiul Tablou op. 39, nr. 3* de Serghei Rachmaninov, *Rapsodia ungară nr. 6* de Franz Liszt și, respectiv, *Studiul Tablou op. 33 nr. 5* de același S. Rachmaninov). Apoi, ca un pandant la această năvală a degetelor agile, am empatizat atât cu intens exersatul plonjon al Ioanei Cojuharov (anul II - master, clasa conf.univ.dr. Vlad Dimulescu) în zbciumul înăbușit al acelei atât de fermecătoare *Klavierstücke op. 119* de Johannes Brahms, cât și cu voința (puțin cam prea vădită uneori) a lui Iulian Ochescu (anul I, clasa prof.univ.dr. Dana Borșan), pornită în mod evident dintr-o anumită predispoziție interioară, de a face ca suverană peste toate răsfrângerile *Polonezei Fantezie* de Frédéric Chopin să fie acea hipersensibilitate întreruptă de suspine melancolice ce amintește de imaginea – în vogă altădată – a unui Chopin fragil, tuberculos, efeb plutitor peste niște ravisante carpete armonice. Da, am fost entuziasmat de răbdarea clarvăzătoare a Mădălinei Dănilă (anul IV, clasa prof.univ.dr. Sandru Sandrin) care a tălmăcit cu o admirabilă dorință de intuire chiar a unor profunzimi afective destul de „oculte”, dar cât se poate de existente sădite de către Alban Berg în a sa nu foarte des auzită *Sonată opus 1*. Am aprobat pragmatismul oțelit prin care Denisa Partenie (anul III, clasa conf.univ.dr. Viniciu Moroianu), în buna tradiție a interpretării *Toccatei op. 11* de Serghei Prokofiev, s-a „repezit” asupra pianului, complet stăpână pe sine și pe mijloacele sale tehnice, neuitând totuși să-și îmblânzească intervenția cu boarea foșnitoare a unei eleganțe specific feminine. Am apreciat râvna perfecționistă a lui Tudor Scripcaru (anul IV, clasa conf.univ.dr. Vlad Dimulescu) care a izbutit să transpară dincolo de unele devălmășii nerăbdătoare, poate roade nedorite ale osteneții, survenite în abordarea „criminaliei” *Rapsodii Spaniole* de Franz Liszt. În cele din urmă, m-am bucurat să îl disting cu coroana de lauri a serii pe efervescentul Abel Corban, student în anul III, căruia domnul profesor Viniciu Moroianu, cu vădită mândrie și încredere în forțele tot mai debordante ale discipolului său, i-a încredințat spre prezentare *Mefisto Vals* de Fr. Liszt.

continuare în pagina 6

continuare din pagina 5

De altfel, acest „nod gordian” al literaturii pianistice mai fusese interpretat (cu, trebuie să recunosc, un mai atent și deci mai convingător dozaj al izbucnirilor temperamentale și cu o mai echilibrată abordare a tempo-ului infernal) de către Abel Corban în 9 aprilie, în cadrul unui recital eclatant (atât prin program, cât și prin jeturile vulcanice specifice unei personalități care știe să se impună) susținut în cadrul tradiționalei stagiuni de marți seara pe care Sala Mică a Ateneului Român o consacra tinerilor interpreți. Cred că sunt binevenite câteva cuvinte în plus despre această evoluție scenică ale cărei puncte convingătoare au fost reprezentate de solida îndemănare tehnică (aptă atât să escaladeze stâncile bătute de musonul când aspru, când misterios, dar întotdeauna triumfal al unor *Alborada del gracioso* de Maurice Ravel sau deja pomenitul *Mefisto Vals*, cât și să se pulverizeze într-o ploaie delicată de confetti, așa cum trebuie să se întâmple în *Poissons d'or* de Claude Debussy);

necesara lipsă de sfială în a infuza niște autoritare edificii arhitectonice (precum Sonata Waldstein de Ludwig van Beethoven și Variațiunile pe un cântec ungar, op. 21, nr. 2 de Johannes Brahms) cu acele efuziuni tinerești ce, în cazul unor pianiști de vârstă și de temperamentul lui Abel Corban, sunt apte nu doar să confere autenticitate, ci și să amintească de prospețimea inițială, de strălucirea mereu frustă a unor opusuri hipercunoscute; voința stabilirii de contraste sugestive între impulsivitate și lirism abstras; puterea de vrăjire a publicului, singura putere pe care interpreții o au sau nu o au și care îi ajută să își transforme inevitabilele sechele în schele ale construcției lor muzicale. În cazul lui Abel Corban, niște „sechele” a căror perfecționare se putuse întrezări încă de pe parcursul recitalului au fost reprezentate de, mai întâi, o oarecare nestatornicie, „dibuire” a momentelor lirice (sesizabilă mai ales în cazul Preludiului și a fugii în mi bemol minor, BWV 853 de J.S. Bach, piesă dificil de abordat tocmai prin ispita, nu prea îngăduită la Bach, de afectare

romantică pe care, prin lirismul său voluptuos, o exercită probabil că asupra oricărui interpret mai „simțitor”), apoi de o incapacitate a pianistului de a-și da întreaga măsură încă de la primul atac; părea că el avea nevoie de primele măsuri ale piesei până să se „încălzească” emoțional, până să intre complet în atmosferă. Însă, pe măsură ce recitalul înainta, aceste șovăieli ale atitudinii își făceau tot mai slab simțită prezența, lăsându-ne să înțelegem că experiența își va spune pe viitor cuvântul hotărâtor. Prezentarea ca bis a celei de-a treia piese de concert de Constantin Silvestri a fost de

tacită dintre studenții-pianiști (sesizată cumva, nu mă întrebați cum, și pe scenă) nu este doar o iluzie de-a mea dornică de resuscitate societăți ale davidienilor. Nu de puține ori, traversând coridoarele Conservatorului și trecând pe lângă câte-un grup destul de „ciripitor”, mi s-a părut, după civilitatea și pasiunea potolită angajate în conversație, că discuțiile nu pot fi despre altceva decât despre însăși muzica și nenumăratele ei avataruri. În fond, nu ar trebui să mă mire acest lucru, dar totuși am impresia că frenezia tinerească a acumulării, a confruntării și a împărtășirii unor obstacole și victorii de care se

lasă însemnat fiecare în neterminata și profund subiectiva sa călătorie spre Muzică, toată această firească rotunjire a sferei numită consunare-comunicare-comuniune este, în actuala UNMB, specifică studenților-pianiști așa cum, de exemplu, să-mi fie cu iertare, am impresia că nu prea este specifică studenților-muzicologi, cei ce ar trebui să fie „vorbitorii” și „propagatorii” prin excelență (fac aici referire mai ales

la „lebdă” de mine însumi, ce reușește să se disimuleze cu superbie în scris, dar, în cotidian, își ascunde stângace și speriată capul sub aripă de fiecare dată când simte amenințarea dialogului serios pe care simte că nu îl poate onora cu o prestație la fel de serioasă; cred că nu sunt singurul, așa că invit secția de muzicologie să-și someze lebedele înspre învierea graiului). Închei prin a arăta că recitalul studenților-pianiști mi-a reamintit de un cuvânt înțelept pe care nu am ezitat să îl plasez la început și pe care nu ezit să îl mai citez încă o dată aici: „Școala cea mai bună e aceea în care vezi alături de tine suflute care-ți sunt ca frații și surorii” (Nicolae Iorga). Nădăjduiesc că acest mic efort admirativ (năpădit, ce-i drept, de încă prea dese cedări în fața acestei atât de specific „cronicești” ispite a cuvintelor frumoase) va contribui cât de puțin la întărirea acelei difuze certitudini, intuite de către fiecare din noi, că angajarea în căutarea Muzicii nu poate fi făcută cu deplină mulțumire decât împreună.

la „lebdă” de mine însumi, ce reușește să se disimuleze cu superbie în scris, dar, în cotidian, își ascunde stângace și speriată capul sub aripă de fiecare dată când simte amenințarea dialogului serios pe care simte că nu îl poate onora cu o prestație la fel de serioasă; cred că nu sunt singurul, așa că invit secția de muzicologie să-și someze lebedele înspre învierea graiului). Închei prin a arăta că recitalul studenților-pianiști mi-a reamintit de un cuvânt înțelept pe care nu am ezitat să îl plasez la început și pe care nu ezit să îl mai citez încă o dată aici: „Școala cea mai bună e aceea în care vezi alături de tine suflute care-ți sunt ca frații și surorii” (Nicolae Iorga). Nădăjduiesc că acest mic efort admirativ (năpădit, ce-i drept, de încă prea dese cedări în fața acestei atât de specific „cronicești” ispite a cuvintelor frumoase) va contribui cât de puțin la întărirea acelei difuze certitudini, intuite de către fiecare din noi, că angajarea în căutarea Muzicii nu poate fi făcută cu deplină mulțumire decât împreună.

Acțiunea de a interpreta asociată verbului „a intra” echivalează cu înțelegerea și, în limbaj artistic, cu talentul. Într-o împrejurare tematică deosebită, Andrei Pleșu expune metaforic aceeași idee: „Interpretarea e punerea materiei interpretate sub o rază lămuritoare, așezarea ei pe un sfeșnic. [...] Interpretul începe prin a fi în afară. El își mobilizează însă întreaga energie pentru a-i convinge și pe alții să o facă (citad din *Parabolele lui Iisus*, Editura Humanitas, București, 2012, p. 71). La finalul generos al concertului, imboldul publicului spre aplauze entuziaste a fost firesc, interpreții fiind rechemați de trei ori pe scenă.

Azoitei & Friends

Teodora Rențea – Sintează muzicologică anul II

Nu de puține ori, sub expresia discreției se ascund mărturiile copleșitoare. Iată, spre exemplu, concertul cameral din cea de-a patra seară a Festivalului Chei (25 aprilie 2013), care s-a autointitulat printr-o formulare silențioasă - *Azoitei & Friends*. Cumințenia titlaturii este însă una înșelătoare deoarece dintru început se confirmă indiciul contrar - prezența unui nume sonor precum Remus Azoitei. Se schițează, totodată, un reper simbolic pentru desfășurarea actului artistic, anume faptul că evenimentul primește și afirmă condiția intimității, a atmosferei prietenoase. Alexandru Mălaimare, Iulia Smeu, Luminița Lupașcu, Bogdan Banu, Georgiana Bordeianu, Bogdan Postolache, Marius Malanetchi au fost împreună creatori ai acestui cadru apropiat, împărtășind bucuria interpretării lor în egală măsură publicului. Mostră din suma eforturilor lor întreprinse, țintind ridicarea la performanță, este însăși manifestarea alături de un muzician consacrat. Remus Azoitei, nume slujind cu fidelitate arta

interpretării solistice, dovedește un egal apetit pentru repertoriul dedicat ansamblurilor camerale. În mod deliberat, își îmbracă stilul interpretativ într-o ținută modestă la nivelul expresiei dinamice și al libertăților agogice, menținându-și constant discursul sub un control ireproșabil. Conștient de pericolul depersonalizării, Azoitei rămâne însă la fel de permisiv în gestul corporal liber, ca și în ipostaza solistului, după cum elanul său temperamental caracteristic însuflă conștiința de grup, antrenând-o într-o emoție unitară.

Lucrările interpretate, *Souvenir de Florence* – Sextet în re minor, op. 70 (Piotr Illici Ceaiikovski) și Octet în mi bemol major, op. 20 se asociază elanului romantic, foarte potrivit cu aerul tineresc al serii (de altfel, mișcările introductive ale lucrărilor - *Allegro con spirito* și *Allegro ma con fuoco* - par să traducă în termeni esențializați receptivitatea mereu trează a publicului). Încercând să intuiască dorințele componistice, „prietenii” intră în starea de spirit prescrisă.

Acțiunea de a interpreta asociată verbului „a intra” echivalează cu înțelegerea și, în limbaj artistic, cu talentul. Într-o împrejurare tematică deosebită, Andrei Pleșu expune metaforic aceeași idee: „Interpretarea e punerea materiei interpretate sub o rază lămuritoare, așezarea ei pe un sfeșnic. [...] Interpretul începe prin a fi în afară. El își mobilizează însă întreaga energie pentru a-i convinge și pe alții să o facă (citad din *Parabolele lui Iisus*, Editura Humanitas, București, 2012, p. 71). La finalul generos al concertului, imboldul publicului spre aplauze entuziaste a fost firesc, interpreții fiind rechemați de trei ori pe scenă.

„Game” în Chei

Maria Băranceanu - Muzicologie, anul II

Ansamblul de percuție *Game*, fondat și coordonat de către prof.univ.dr. Alexandru Matei, a inaugurat Festivalul *Chei* al Universității Naționale de Muzică București, ce s-a aflat la ediția a V-a. În mod emblematic, mentorul ansamblului a prezentat, alături de actualii săi studenți, un program alcătuit în exclusivitate din opusuri contemporane, dovedind, o dată în plus, că arta de calitate nu ține seamă de bariera timpului și are impact asupra ascultătorilor. După cum afirmă și Daniel Barenboim, „neînțeleasă, muzica nu poate atinge sufletul”, iar menirea interpretului este aceea de a rosti cât mai pe înțeles semnificația discursului ascuns în spatele partiturii. Din această perspectivă, concertul (alcătuit din lucrări de compozitori predominant români - *Ritmuri* de Liana Alexandra, *Ipostaze IV* de Adrian Iorgulescu, *Seganomonia* de Liviu Dănceanu și *Theatric no.6* de compozitorul american Casey Cangelosi) a fost impresionant. Energia transmisă prin ritmurile produse de instrumentele de percuție diverse, precum și rafinamentul combinațiilor foarte variate de timbri specifice, alături de care a fost valorificată și vocea umană, au creat un univers sonor fascinant, captând atenția publicului. Ansamblul *Game* ne-a convins, cu sensibilitate și virtuozitate, de faptul că percuția, sub mâinile unor profesioniști, are capacitatea de a ne transpune în spațiul privilegiat al unei încântătoare experiențe artistice.

Câteva detalii despre activitatea ansamblului *Game* ne-a oferit unul din membrii formației, Alexandru Stroe, student în anul III, la Percuție.

Ce înseamnă pentru tine statutul de membru al ansamblului Game?

Dat fiind faptul că ansamblul de percuție *Game* este unul dintre cele mai importante din România, este o onoare pentru mine să fac parte din acesta. După cum menționează domnul prof.univ.dr. Alexandru Matei, „ansamblul *Game* înseamnă pe de o parte o școală, al cărei ideal este atingerea unui cât mai înalt nivel profesional, pe de altă parte înseamnă o școală de viață, unde învățăm să respectăm valorile umane”. Înaltul profesionalism cu care sunt tratate lucrările pe care le abordăm mă obligă să fiu într-o permanentă întrecere cu mine însumi. În acest fel, dorința de a oferi tot ceea ce este mai bun mă ajută să dau sens trăirilor și sentimentelor în susținerea gestului artistic.

Ne poți spune din propria experiență ce repertoriu abordează ansamblul Game în general?

În ceea ce privește repertoriul, cel contemporan ocupă un loc primordial în proiectele ansamblului. Oferim publicului nostru o gamă foarte largă de lucrări – peste 45 de compozitori români și peste 60 de compozitori străini.

Care este atitudinea membrilor ansamblului față de opusurile contemporane?

A devenit un obicei să tratăm cu maxim interes și seriozitate toate partiturile pe care ni le

propunem. Încercăm să descoperim și să transmitem intenția compozitorului, să-i respectăm toate indicațiile și să rezolvăm din punct de vedere tehnic pasajele dificile. Doar în felul acesta ne onorăm statutul pe care ni l-am asumat, anume acela de mediator între lucrările interpretate și public.

Câteva cuvinte despre lucrările interpretate în acest concert...

Programul valorifică atât instrumentele, cât și vocile și utilizează o largă paletă de efecte și culori, realizate cu un număr impresionant de instrumente, începând cu cele uzuale – marimbă, vibrafon, timpani, tom-tomuri – și ajungând la unele mai speciale, precum fierăstrăul sau toaca. Cu acest întreg arsenal, punem în valoare ipostaze diferite ale percuției, de la ambianța diafană, la energia ritmului pulsatoriu.

Concertul Coralei Psalmodia

Sonia Neagoe - Sinteză muzicologică anul II

„Cântarea bizantină a Bisericii Răsăritene constituie fără îndoială una din cele mai înalte expresii ale rugăciunii, capabilă să atingă înălțimile doxologice ale apropierei de contemplarea lui Dumnezeu”. Aceste cuvinte vibrante constituie un fragment din prezentarea concertului, o constantă a repertoriului ales și, totodată, o elocventă definiție pentru o muzică sublimă, autentică, menită să ne apropie de Dumnezeu.

În ziua de 24 aprilie, în sala *George Enescu*, am asistat la un eveniment aparte, așteptat cu mult interes, prezența lui constituind deja o tradiție în cadrul Festivalului *Chei*: concertul susținut de formația corală *Psalmodia* a Universității Naționale de Muzică din București. Amintim câteva date despre prestigiosul grup: s-a înființat în anul 1988, câștigându-și treptat popularitatea prin câteva elemente devenite emblematice – talentul artiștilor implicați, calitatea înaltă a actului interpretativ și devotamentul impresionant pentru muzica bizantină. Pe parcursul anilor, formația a susținut numeroase concerte, desfășurate în diferite locuri din România, Grecia, Israel, Italia, cu un program centrat în primul rând pe muzica tradițională bisericească. Activitatea coralei s-a concretizat și în alcătuirea a 25 de materiale audio cu un bogat repertoriu din Muntele Athos și din spațiul românesc. Amintim contribuția permanentă și semnificativă a întemeietorului formației,

Părintele arhidiacon, prof.univ.dr. Sebastian Barbu Bucur.

Într-un moment apropiat Sărbătorilor Pascale, prin frumusețea repertoriului alcătuit din cântece bisericești dedicate perioadei Postului mare, dar mai ales perioadei Săptămânii Patimilor, evenimentul amintește de bucuria, de pietatea și evlavia cu care trebuie anticipat momentul celei mai importante sărbători creștine - Sfânta Sărbătoare a Învierii Domnului.

Programul concertului, dirijat de arhidiacon lect.univ.dr. Gabriel Oprea și conf.univ.dr. Nicolae Gheorghiiță, a cuprins zece lucrări cântate în limbile greacă și română, culese atât din tradiția orală, cât și din cea scrisă, atingând perioade de creație distincte: *Aliluia, Când slăviții ucenici*, glas VIII – Macarie Ieromonahul (1750–1836), *Suflete al meu*, glas II – Dionisie Fotino (1777–1821), *Paraclisul Maicii Domnului*, glas VIII, prelucrat de diacon Cornel Coman după Oprea Demetrescu (1831–1919), *Binecuvântările Învierii*, glas III – Sebastian Barbu-Bucur, *Luminânda (Cămara Ta, Mântuitorule)*, glas III, cântec tradițional, *Stihurile Paștilor*, glas V, Ghelasie Basarabeanul (1851), *Să se îndepărteze*, glas I – Anton Pann (aproximativ 1796–1854), *Slujba Epitafului* (fragment), glas I, cântec tradițional, *Sfinte Dumnezeule* (aghioritic), glas I – Kyriakos Ioannidis Kalogiros (1844-1914), *Gustați și vedeți*, glas I – Ioannis Kladas (aproximativ 1400). Fiecare dintre piese

a beneficiat de o interpretare atent construită, în concordanță cu etosul propriu, zăgrăvind stări și sfere sonore precum pacea, bucuria, pietatea, alinarea. Cu atât mai valoroasă a fost contribuția soliștilor în concert, dintre care îi amintim pe Anamaria Miranda, o voce care a impresionat prin lejeritatea și fluiditatea interpretării, dar mai ales prin culorile cu totul deosebite, emoționante, pe diaconul Alexandru Cristian, diaconul Constantin Hurjui, Nicușor Constantin, Claudiu Stuparu și Alexandru Bârsan, remarcabili prin calitatea interpretării, dublată de expresivitatea glasului, în perfect acord cu stilul muzicii bizantine.

Câtă liniște în sunete, câtă emoție în rugăciune, câtă frumusețe și candoare în apropierea de Dumnezeu prin muzică! Ca de fiecare dată, concertul Coralei *Psalmodia* rămâne un moment remarcabil, o bijuterie pentru suflet într-un timp de multe ori sărăcăcios și sterp în cultivarea sufletului.

Tinerețe, timbru, talent

Corina Zamfir – Sintează muzicologică, anul II

Recitalul cameral susținut în data de 25 aprilie 2013 de studenții Facultății de Interpretare Muzicală a avut ca idee călăuzitoare convocarea armonioasă și suavă a unor timbruri sonore diverse precum cvartetul de coarde, oboiul, clarinetul și pianul.

Astfel, muzica delicată, simplă, luminoasă de mare profunzime emoțională a *Cvartetului de coarde în Sol major KV 156* de Wolfgang Amadeus Mozart a prins viață prin interpretarea inspirată a ansamblului alcătuit din Sabin Penea – vioară, Ana-Maria Marian – vioară, Laura Zecheru – violă și Andrei Nițescu – violoncel (clasa conf.univ.dr. Verona Maier), reușind să insuflă accentele blânde ale unei ambianțe meridionale. Au fost evocate apoi plaiurile mioritice prin ghirlandele sonore ale piesei enesciene *Lăutarul* – o muzică în care caracterul lăutăresc a fost cizelat și ordonat în spiritul simetriilor clasice, oferind în același timp o melodie ritmată, dansantă, în tonuri vioare și jucăușe, însă cu o dificultate crescută în redare. Interpretarea plină de temperament, dar și gingășie narativă i-a aparținut lui Ciprian Oraveț – vioară (clasa conf.univ.dr. Luminița Burcă).

Dimensiunea ritmică a discursului muzical a fost pusă în valoare prin cele *Șase Dansuri din Bihor* pentru pian la patru mâini de Constantin Silvestri. Pulsația capricioasă a pașilor muzicii tradiționale, ce a preluat crâmpoșele melodice din

repertoriul de baladă și cel al copiilor întâlnit în bogatul fond folcloric al zonei bihorene, a fost sugestiv redată în versiunea lui Daniel Dascălu și a Ioanei Enea (clasa conf.univ.dr. Raluca Voicu). Sunetele calde și fermecătoare ale clarinetului ne-au răsfățat urechile în *Sonata* de Leonard Bernstein căreia Radu Greluș (clasa c.d.a. dr. Emil Vișenescu), acompaniat la pian de conf.univ.dr. Liliana Nedelciu, i-a redat savoarea sonorităților jazzistice îmbinate cu elemente specifice muzicii evreiești, creând o atmosferă plăcută și confortabilă. Această stare s-a prelungit și prin pagina semnată de compozitorul Michel Wiplé, intitulată *Intermède*. Este o desfășurare de forță și virtuozitate care a fost elocvent prezentată de oboista Cristina Ordean (clasa conf.univ.dr. Florin Ionoaia), acompaniată la pian de lect.univ.dr. Cristina Popescu Stănești. Sinteza timbrală a programului a fost atinsă în final prin *Trio-ul op. 11* (*Gossenhauer Trio*) de Ludwig van Beethoven, interpretat cu rafinament de Iulian Ochescu – pian, Radu Greluș – clarinet și Ștefan Cazacu – violoncel (clasa conf.univ.dr. Verona Maier). O muzică plină de culoare, expresivitate, țesând o

atmosferă feerică.

Am petrecut o oră de încântare sonoră în compania studenților Facultății de Interpretare Muzicală care ne-au convins prin talentul și pasiunea lor de a dialoga cu publicul punând întotdeauna în joc o autentică vibrație artistică.

Tablouri camerale

Sonia Neagoe – Sintează muzicologică, anul II

Recitalul cameral ce a avut loc vineri, 26 aprilie, a constituit o promenadă sonoră, un ansamblu de timbruri și sfere stilistice distincte, atingând prin cele șapte lucrări propuse combinații aparte, precum dramatic-romantic, romantic-religios, impresionist-descriptiv, impresionist-narativ, pastoral-descriptiv, pastoral-narativ sau narativ-contemplativ.

În prima parte a *Cvintetului cu clarinet op.115* de Johannes Brahms, împletirea armoniei și polifoniei, frazele bine construite au fost frumos evidențiate de Mihai Rebac (clarinet, master anul I), Ioana Jijian (vioară, master anul II), Alina Toma (vioară, absolventă a Universității Naționale de Muzică din București), Monica Goicea-Sânca (violă, master anul II), Adrian Precup (violoncel, anul II). Dialogul instrumentiștilor (clasa lect.univ.dr. Oana Vișenescu) s-a materializat într-o atmosferă sonoră expresiv conturată – de la punctele culminante spre momente șoptite și ecouri, de la pasajele brahmsiene dramatice spre cele pline de lumină. Vocile și-au descris clar rolul sonor individual, topindu-se apoi imperceptibil în momentele de *tutti*, menținând permanent fluiditatea discursului prin virtuozitate tehnică, trăsătură prin care cvintetul a excelat.

Un caracter similar pare a avea prima parte a *Sonatei în fa minor* de George Enescu: dramatismul piesei, tumultul cascadelor sonore au fost atent construite, zugrăvite de către Răzvan Anemțoaiei (vioară, anul I, clasa conf.univ.dr. Luminița Burcă) și lect.univ.dr. Viorica Boerescu la pian. Suflul expresiv a fost susținut cu aceeași implicare de către ambii interpreți întrucât, așa cum implică partitura enesciană, ambelor instrumente li se oferă

importantă echivalență. Foarte uniți din punctul de vedere al concepției de ansamblu, răspunzând mereu cu aceleași nuanțe, cei doi au dezvoltat o clară „strategie” interpretativă.

În piesa *Kol Nidrei* de Max Bruch, romantismul expresiei este colorat cu o stare sonoră specifică rugăciunii, trăsătură regăsită și în interpretarea lui Victor Savca (anul IV contrabas, clasa c.d.c dr. Ștefan Thomasz) și a Vioricăi Boerescu. Dialogul instrumentelor a parcurs o amplă paletă de stări și sonorități. Spre sfârșit, nuanțele de tristețe de la început s-au pierdut, lăsând în locul lor acceptarea și pacea care, treptat, s-au evaporat în liniște.

Prin *Sonata op.71 pentru fagot și pian* de Charles Koechlin, Mihai Boboiescu (fagot, master anul I, clasa c.d.a. dr. Ana Chifu), acompaniat la pian de conf.univ.dr. Liliana Nedelciu, ne-a introdus într-o sferă impresionistă, descriptivă. Fiecare instrument și-a conturat clar rolul, însă nu în detrimentul colaborării. Discursul sonor este fluid, se schimbă neîncetat, dar se menține într-o atmosferă generală a cețurilor sonore prin repetarea formulelor ritmico-melodice care migrează dinspre pian spre fagot și înapoi. Cu ultima parte, instrumentele și-au configurat propriul personaj, zugrăvind astfel și momente narative.

Cu lucrarea lui Jaques Ibert, *Escapes nr. 2*, am continuat promenada sonoră impresionistă, în care trăsături ale stilului (mai ales o puternică amprentă descriptivă) au putut fi ușor observate. Ritmurile hipnotizante din acompaniament, peste care timbrul naiului - prin interpretarea Mădălinei Luca (anul II, clasa lect.univ.dr. Dalila Cernătescu), acompaniată la pian de lect.univ.dr. Fausta Dimulescu - și-a expus conturul melodic

seducător, au fascinat și au cucerit publicul.

În *Trei piese pentru oboi solo* de Sigismund Toduță, Felicia Greciuc (oboi, master anul I, clasa conf.univ.dr. Florin Ionoaia) a subliniat cu expresivitate caracterul pastoral al primei piese, turnat într-un continuum de formule ritmico-melodice, trăsătură favorizată și de timbrul bucolic al instrumentului. În piesa a doua, narativă, este zugrăvit un personaj, o figură nouă ce descrie doar episodice vârtoarea sonoră din ultima piesă, expusă cu efervescență de către interpretă, cu o virtuozitate tehnică impresionantă.

Recitalul s-a încheiat printr-o împletire sonoră de timbruri distincte în *Silhouettes pentru două pian, flaut și percuție* de Edison Denisov, piesa poate cel mai evident încadrată în sfera narativă din tot ce ascultasem până atunci. Dialogul trece pe plan secund, primordială devenind conturarea personajelor distincte, sugestiv modelate de Mădălina Dănilă (pian, anul IV), Ioana Cojuharov (pian, master anul II), Elida Târțopan (flaut, master anul I), Sorin Rotaru (percuție, drd.), membrii clasei de muzică de cameră ai prof.univ.dr. Șerban Dimitrie Soreanu. Talent, elocvență în redare, dialog și armonie, descriere, contemplare sau povestire, virtuozitate tehnică – toate acestea sunt elementele prin care expoziția sonoră a acestui recital a fost amplasată în Sala *George Enescu* a Universității Naționale de Muzică din București, avându-se mare grijă pentru expunerea fiecărui tablou și permițându-ni-se nouă, ascultătorilor, să admirăm niște picturi sonore însuflețite prin interpretare.

Concursul de Teoria muzicii, ediția a doua

conf.univ.dr. **Olguța Lupu**

În perioada 15-19 aprilie 2013, în cadrul Festivalului *Chei* al UNMB, s-a derulat a doua ediție a Concursului Studențesc de Teoria muzicii. Din juriul concursului au făcut parte: conf.univ.dr. Olguța Lupu (președinte), prof.univ.dr. Magda Buciu, conf.univ.dr. Rodica Nicolaescu, conf.univ.dr. Andrei Tănăsescu, lect.univ.dr. Grigore Cudalbu și lect.univ.dr. Tatiana Hilca.

Cea mai disputată a fost secțiunea 'Solfegiu' (16 participanți), dar au existat numeroase înscrieri și la celelalte secțiuni: 'Teoria muzicii' (9 participanți), 'Dictat muzical' (10 participanți), 'Elaborare solfegii și dictate muzicale' (7 participanți). Exigența juriului și-a spus și de această dată cuvântul, la secțiunile 'Teoria muzicii' și 'Elaborare solfegii și dictate muzicale' premiul I nefiind acordat.

Înainte de a-i felicita pe premiați și pe profesorii lor, cred că trebuie, în primul rând, să-i felicităm pe toți cei care au participat. Pentru că țelul principal al participării la un concurs nu ar trebui să fie doar obținerea unei diplome, ci *dorința de autocunoaștere și autodepășire, prin acumularea de experiență și prin testarea în condiții speciale a propriilor capacități* (nu doar a cunoștințelor și

deprinderilor acumulate, ci și a așa-numitelor *competențe transversale*, ce transcend un anumit domeniu, precum concentrarea, luciditatea, prezența de spirit, tenacitatea, creativitatea, inspirația, capacitatea de a gândi corelativ, sintetic etc.).

Învingători pe termen lung sunt îndeosebi cei care stăruie pe acest drum nesfârșit și anevoios al șlefuirii de sine. Pare poate ciudat dar, personal, le doresc tuturor participanților să nu fie niciodată pe deplin mulțumiți de realizările lor, să-și dorească mereu să sondeze tot mai adânc în oceanul propriilor posibilități. Căci, așa cum spunea celebrul dramaturg George Bernard Shaw, "Life isn't about finding yourself. Life is about creating yourself."

Secțiunea *Dictat muzical*

Premiul I – Iosua Galev, Dirijat orchestră, anul I
Premiul II – Lidia Ciubuc, Compoziție clasică, anul IV și George Rizea, Muzicologie, anul IV
Premiul III – Maria Bărăceanu, Muzicologie, anul II
Mențiuni – Cristian Crețu, Compoziție muzică ușoară, anul II și Alina Manolache, Compoziție muzică ușoară, anul I

Secțiunea *Teoria muzicii*

Premiul II – Tiberiu Păun, Pedagogie muzicală, anul II
Premiul III – Alina Manolache, Compoziție muzică ușoară, anul I și George Rizea, Muzicologie, anul IV

Mențiuni – George Butcă, Muzicologie, anul I și Tiberiu Zinculescu, Pedagogie muzicală, anul III

Secțiunea *Solfegiu*

Premiul I – Alexandra Gabriela Florea, Canto, anul II și Tiberiu Păun, Pedagogie muzicală, anul II
Premiul II – Ioana Hrior, Pedagogie muzicală, anul III și Alina Manolache, Compoziție muzică ușoară, anul I

Premiul III – Adriana Marcu, Canto, anul III și Gloria Tronel, Canto, anul I

Mențiuni – Eliza Pica, Pedagogie muzicală, anul III, George Rizea, Muzicologie, anul IV, Mirela Roșu, Pedagogie muzicală, anul III și Cicerone Tudor, Pedagogie muzicală, anul I

Secțiunea *Elaborare solfegii și dictate muzicale*

Premiul II – Tiberiu Păun, Pedagogie muzicală, anul II și George Rizea, Muzicologie, anul IV
Premiul III – Alina Manolache, Compoziție muzică ușoară, anul I
Mențiune – Tiberiu Zinculescu, Pedagogie muzicală, anul III

Păpădiile care au învins urzicile

Vlad Văidean – Muzicologie, anul II

Miercuri, 24 aprilie, în Studioul de Operă și Multimedia al UNMB, studenții mici și mari ai Departamentului de Canto și Artele spectacolului Muzical ne-au prezentat rezultatul ghiduş și în același timp surprinzător de profesionist al unui proiect inedit ce s-a concretizat în niște (benefice se pare) cursuri de Arta actorului și Mișcare scenică.

Cu degajare, dar și cu hotărârea necesară „neîncremenirii în proiect”, a fost declanșată astfel – de către conf.univ.dr. Monica Mihăescu și c.d.a. Filip Ristovski – o inițiativă îndelung așteptată: îmboldirea viitorilor cântăreți de operă spre a ocoli o comoditate des întâlnită în rândurile breslei lor, anume să facă bine să accepte că trebuie să-și perfecționeze nu doar „organul titular”, ci și necesara aptitudine actricească, singura aptă să le însuflească prezența scenică. Proiectul a avut un oarecare caracter radical, întrucât spectacolul la care am asistat a fost constituit exclusiv din momente de teatru și mișcare scenică, pigmentate cu foarte rare intervenții muzicale, nici acelea nefiind „emanate” de către protagoniști, ci fiind doar difuzate ca fundal al unor situații mai importante în economia spectacolului. Totuși, în ciuda suspiciunilor care mă făceau să mă tem de inevitabila survenire a acelor scenete improvizate, forțat umoristice, la care cu toții am asistat cel puțin o dată-n viață, încă de la prima intervenție am fost contrazis: fiecare student și-a lăsat la o parte orice timiditate nejustificată, precum și orice „exagerațiune” stânjenitoare, încercând să își contureze personajul într-un mod cât mai viabil, adică găsind în el un prilej de a-și valorifica trăsăturile cele mai pregnante ale aceluși Arlechino ascuns în fiecare din noi.

Pe lângă durată nici prea lungă nici prea scurtă a spectacolului (factor ce determină în mod esențial o receptare favorabilă), umorul de calitate a dominat, făcând ca totul să se înlănțuie imprevizibil și palpitant. Profesionalismul și firescul m-au entuziasmat într-un mod nesperat și mi-au creat realmente impresia că asist la

recitalul unor studenți la actorie. Această impresie a fost cu atât mai puternică cu cât, de exemplu, pe parcursul primei părți, studenții anului I nu au avut nevoie de cine știe ce costume extravagante pentru a izbuti să sugereze o faună imaginară care se învâlmășea pe scenă în jurul dresorului (linșat în final, bineînțeles) și își propulsa rând pe rând membrii în fața publicului pentru ca fiecare să-și spună povestea versificată, în fond o fabulă cu poantă. Absolut fiecare student, făcând uz doar de gesturi și grimase sugestive, a reușit să fie extrem de pitoresc și de credibil în rolul său, fapt ce a confirmat existența frisonului histrionic în „genele” oricărui viitor cântăreț de operă, oricât de timid ar fi el. Nu cred că e deplasat dacă voi da citire acum unui pomelnic, enumerând numele acestor „boboci” atât de cuceritori, deoarece merită să fie felicitați și încurajați să persiste în a-și menține treaz vitalizantul duh actricesc: Adina Ciocoveanu, Catinca Mafteiu, Ema Sălăjan, Maria Vlad, Bogdan Bogatu, Ana Maria Băcanu, Anca Păuleț, Gloria Tronel, Daniel Trandafir, Cosmina Stancu, Emilia Dorobanțu, Amaya Vargas, Irina Moșu-Velcu, Bogdan Lupea și Andreea Blidariu.

Partea a II-a a spectacolului a fost o veritabilă demonstrație a faptului că orice vervă tinerească – nu doar cea dedicată în mod specializat profesiei actricești – poate crea teatrul. Ea a constat în înșiruirea unor fragmente decupate din „hituri” precum *Visul unei nopți de vară* de William Shakespeare (Cristina Mare în rolul Hermiei, și Andreea Paraschiv în rolul Helenei au fost dezinvolve, capricioase și „țipătoare” așa cum trebuia, provocând hazul aproape de neoprit al publicului), *Rățușca cea urâtă* de Alen Alexander Milne (Nora Păunescu Butuc în rolul Camilei și Adrian Rădulescu în cel al lui Simon au declanșat un umor cald și sentimental prin inocența personajelor lor ce se aflau în căutarea perechii, fiecare dintre ei aflând abia în finalul scenei, printr-un comic de situație, că, în fapt, vorbea tocmai cu obiectul râvnit al căutării sale), *D'ale carnavalului* de Ion Luca Caragiale (Bogdan

Podlovski și Cristina Stroia au reușit întruchiparea unui Nae Girimea și a unei Mițe credibili și deloc stâlciți de vreo stângăcie veleitară), *Ultimele cerințe ale morților* de Matei Vișniec (Adrian Rădulescu a fost cu totul „lipit” de placiditatea iritată, apoi de suspiciunea tot mai îngrijorată a Funcționarului, iar Mădălina Dănilă, prin aerul înșelător de stupoare inocentă pe care îl afișa în permanență, a creat o apariție excepțională în rolul Fetei sub chipul căreia s-a dovedit în cele din urmă că se disimula însăși moartea; amândoi au creat, cred eu, momentul culminant al serii, caracterizat de un umor tensionat, iar în final de o profunzime nebănuită) și *Cerere în căsătorie* de Anton Pavlovici Cehov (Olivian Andrișoae – Lomov – și Gabriela Florea – Natalia Stepanova – au fost pur și simplu cuceritori și perfect adecvați cu situația cehoviană).

Revenirea finală a tuturor studenților pe scenă pentru a crea, pe suportul *Dansului ungar nr. 5* de Johannes Brahms și sub „bagheta dirijorală” a lui Adrian Rădulescu, o „debandadă” dansantă a fost de natură să pecetluiească seara într-un spirit apropiat de cel al serbărilor populare caragialești din finalul *Scrisorii pierdute*. Trebuie subliniat hazul suprem, deloc forțat, pe care „dirijorul” Adrian Rădulescu l-a avut atât prin degradingolada tuturor membrilor sale, cât și prin versatilitatea trăsăturilor feței, făcând evidente trimiteri la manierele unor Chaplin sau Mr. Bean.

În ansamblul festivalului *Chei*, acesta a fost un spectacol neașteptat, neconvențional, plin de imaginație și libertate de expresie. Titlul ce, văzut doar pe afiș, părea obscur și tributar unui spirit ludic cam forțat (*Portrete-păpădie și situații-urzici*), a putut căpăta astfel o tălmăcire cât se poate de simpatcă. Căci am asistat la prezentarea unor conjuncturi cam țepoase, a unor *situații-urzici* în care erau angrenate o seamă de *personaje-păpădie* ce au izbutit să reziste prin faptul că și-au împrăștiat cu generozitate puful peste chipurile tot mai zâmbitoare ale spectatorilor, înăbușind orice clișee, timidități, comodități... Deci:

MAIVREM!

Concerte ale SIMN 2013 pe scenele UNMB

Vlad Văidean - Muzicologie, anul III

Urmașii lui Pygmalion. SeduCânt, SonoMania, IConArts.

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi a avut în acest an două momente inaugurale (desfășurate în aceeași seară a zilei de 25 mai): unul scâldat în luminile rampei, întărind tocmai prin înțâietatea lui atât consistența festivalului ce urma să înceapă, cât și prestigiul tot mai cert al lucrării prezentate, intrată deja în repertoriul stabil al Operei Române din București (mă refer la atractiva și ingenioasa operă pe care Dan Dediu a compus-o pornind de la „inabordabila” – până mai deunăzi – *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale); iar celălalt moment de deschidere – aparținând ansamblurilor de muzică nouă SeduCânt și SonoMania – a fost mult mai discret și mai... nocturn (a început la ora 21.30 și a ajuns aproape până în miez de noapte), confruntându-și fideli spectatori cu devoalarea celor mai proaspete efervescente creații în toiul cărora nu obosește să se angajeze fiecare generație de tineri compozitori români. De altfel, cred că nici nu se putea un mai potrivit moment (debut nocturn de festival) și loc (Studioul de Operă și Multimedia al Universității Naționale de Muzică din București – o sală cu virtuți inițiatice și sincretice ce nu pot fi neglijate, dincolo de micile ei imperfecțiuni acustice) pentru a-i invita să-și expună „jucăriile” pe niște tineri creatori care par să aibă o trăsătură comună ianusiasă: pe de o parte, sunt nevoiți să fie foarte lucizi în ceea ce privește raportarea lor la societatea contemporană, pe de altă parte sunt îmbibați de dorințe de comuniune ritualică, de vise și concepte pe care nici nu se mai gândesc să încerce să le aplice realității, ori să le boteze necugetat în apele viclene ale

unui pragmatism hegemonic, ci pur și simplu le „exilează” pe tărâmurile restrânse, dar pline de portaluri dosite, ale timpului muzical. Fapt ce, după cum am putut repede să mă conving, nu îi determină însă să dea la iveală niște obiecte artistice „rupte de lume”. Dimpotrivă, conștiințele creatoare ale secolului XXI nu pot fi decât „contaminate” de un spirit al timpului care, chiar dacă nu este cuantificabil (întrucât îl trăim), este de bună seamă foarte existent, îmboldindu-i pe tinerii compozitori ca, atunci când simt nevoie, să lanseze – prin înșeși lucrările lor – semnale critice mai mult sau mai puțin codificate referitoare la lumea în care trăim.

Am făcut această destul de periculoasă introducere deoarece, asistând la spectacolul multimedia „Ani-Motions” (pentru flaut, fagot, clavecin, percuții, bandă, dans și video) creat de grupul sincretic SeduCânt, am fost izbit parcă mai mult ca niciodată de universalitatea

condiției tragice a creatorului, atât pe vremea lui Pygmalion (mitologicul personaj a cărui poveste se dorea a fi reinterpretată în cheie contemporană), cât și în timpurile multimedia ale compozitoarei Diana Rotaru, ale artistului vizual Mihai Cucu și ale coreografului Lucian Martin. După cum putea fi citit și în programul de sală, spectacolul își propunea să înfățișeze modul în care „încercările repetate ale unui păpușar frustrat de a da viață mecanismelor sale sunt supuse perpetuu eșecului”. Acest ciclu al încercărilor ratate de transpunere a fantasmelor ideatice în plan real „este întrerupt de revelația sacrificiului de sine al Creatorului, care permite creațiilor sale să depășească stadiul potențial, latent, căpătând anima”. De bună seamă că mulți creatori din public s-au regăsit cu oarecare tulburare în acest scenariu artistic, întregul

receptam prezențele strict în ipostaza artistică prin care mi se ofereau. Astfel, pentru mine, personajul Creatorului nu putea fi interpretat de o persoană numită Lucian Martin, ci el reprezenta nimic mai mult decât tocmai acel Creator care, prin duhul dansului, se înconjura de spațiile și timpurile abstracte ale luminilor stelare (sugerate de proiecțiile video). Cele două plăsmuiri mecanice ale acestuia nu puteau fi pentru mine flautista Ana Chifu și fagotista Maria Chifu, ci pur și simplu cele două figurine asupra cărora Creatorul sufla duhul vieții (adică acel duh al dansului prin care mai devreme fusese urzită însăși lumea), încercând în același timp să le confere identitate prin înzestrarea cu câte un instrument muzical. Iar despre Diana Rotaru uitasem că fusese cândva acea Diana Rotaru pe care o cunoșteam din cadrul destul de rutinier al seminariilor de orchestratie, rămânându-mi în fața ochilor (și a urechilor) un fel de eminență cenușie, o discretă dar autoritară umbră a Spiritului Pământului care, prin intervenții – când lirice, când mecanice, când sugubete, când entropice – la clavecin și percuții asigura, alături de bandă, muzica menită să modeleze și în același timp să înfățișeze țesătura dosnică a mersului evenimentelor.

Așa și trebuia de altfel să se întâmple: să nu poată fi dibuită nici măcar pentru o clipă o cât de mică „demascare” a persoanei din spatele personajului. Desigur că inimitabilul ADN al fiecărui interpret participă la actul interpretării, dar, în cele mai multe cazuri, el se cere presărat în adâncimile freatice și nevăzute ale personajului în așa fel, încât să nu se producă în mințile spectatorilor imaginarea (ori, în cazul celor care îi cunosc pe interpreți, amintirea) modului în care

aceștia își perindă identitatea în afara spectacolului. Din acest punct de vedere, fiecare membru al ansamblului SeduCânt a reușit să se lase fără nicio sfială angrenat în logica poveștii, datorită entuziasmului și nestrămutatei credințe în persuasiunea, în puterea de transformare și emoționare a sincretismului artistic.

În aceeași seară, ansamblul SonoMania a prezentat, sub conducerea foarte discretă și prietenoasă a dirijorului Lucian Beschiu, un *Kaleidoscope* de prime audiții. Am putut imagina, grație indispensabilor prezentări explicative pe care compozitorii le-au înscris în programul de sală, gruparea fiecărei piese în una sau două din cele trei categorii pe care le-am sesizat astfel: spațiul experimental și îngăduitor al încercării, complementaritatea polarităților, continuarea/prefigurarea unor proiecte mai vaste.

festival ce urma căpătând astfel o luminozitate sobră prin plasarea sa sub zodia acestei tălmăciri alegorice de factură tragică.

Trecând de la program la interpretarea propriuzisă, voi arăta cum, înainte de orice, am fost frapat de identificarea totală pe care artiștii au reușit să o instaureze între personalitatea lor „reală” și propriile măști creatoare, fapt ce, o dată cu pecetluirea timpului artistic, a fost de natură să nască o falie inevitabilă (și, în fond, vitală) între chipul lor scenic și cel afișat în afara scenei. Bineînțeles, aceasta este o uimire binecunoscută ce nu poate să apară decât la imboldul teatralității, sub a cărei cupolă artele caută să se înmănușeze și să propună înfățișarea cât mai bogată a unei frânturi de univers alternativ, a unui periplu cu sens, într-un cuvânt, a unei povești populate cu personaje interdependente. În cazul de față, ceea ce vreau să sugerez este faptul că, din moment ce nu îi cunoșteam pe interpreți aproape deloc dinainte, eu unul le

continuare în pagina 11

continuare din pagina 10

Am apreciat smerenia lucidă a Sabinei Ulubeanu care a deschis concertul cu o piesă al cărei inspirat titlu – *Încercantata* – masca printr-un joc de cuvinte exigența drastică (și, cred eu, îndreptățită) prin care compozitoarea a înțeles să își plaseze cel mai recent opus în sfera mai puțin limpezită a încercării, a tatonării. „Jocul sonor al sentimentelor” și-a croit regulile după cele patru strofe ale unui poem de Cornel Brad, organizându-se la rândul-i pe patru secțiuni unite de interludii menite să dezvolte și să sintetizeze ideile principale. Deși în programul de sală ni se înfățișa dorința de a surprinde evoluția interesantă a unor trăiri complementare, cred că Sabina Ulubeanu s-a lăsat prea mult fascinată de ermetismul cam forțat (deci artificial) al versurilor alese, până ce, în ciuda intențiilor circulare, persista de la un moment dat impresia că ne-am pierdut, laolaltă cu creatorul, pe drum.

Darie Nemeș-Bota s-a arătat din nou scufundat în lumi mitologice, de data aceasta descinse din *Legendele Țării lui Vam* de Vladimir Colin pe care dorește să le muzicalizeze într-un viitor „opus mai mare”. Ceea ce ni s-a prezentat acum a fost doar un „Teaser/Trailer” numit *Nartazuba* (sintagmă ce s-ar traduce prin „sălaşul zeilor”). În opinia mai multor spectatori, dansatorul Florin Munteanu a „salvat” întrucâtva staticismul muzical ce se instaura pe alocuri din cauza unor insistențe nu prea inventive care păreau să ostenească materialul tematic al piesei. În ansamblu însă, cred că dorita atmosferă coplesitoare a unui ritual războinic a reușit să se impună.

Acea categorie a complementarității polarităților pe care am sesizat-o mai sus a fost în mod programatic ilustrată de către lucrarea lui Gabriel Mălăncioiu:

Complementarium (in memoriam Jonathan Harvey). Scopul declarat al compozitorului a fost chiar de a amplifica pe cât se poate contrastul (dar și comuniunea) dintre „polarități precum continuu-discontinuu, temporalitate liniară-temporalitate circulară, lent-repede, diatonic-cromatic, liniște-sunet”. Este firesc ca ambițiile unor asemenea intenții să fie mai ispititoare dacă rămân pe hârtie, întrucât nicio concretizare a unui program atât de vast și general-abstract nu se poate plia perfect pe structurile mentale pe care și le face fiecare individ creator. Totuși, după cum mărturisește în textul de prezentare a lucrării, Gabriel Mălăncioiu a fost în mai toate lucrările sale ultime „subjugat” de această idee de bază a complementarității polarităților; fără îndoială că imboldul de a survola implicațiile multiple ale unei singure idei trădează o irezistibilă compatibilitate interioară cu fondul ideatic respectiv, astfel încât personalizarea convingătoare a abstractului poate să se impună în cele din urmă.

Dan Variu a încercat în piesa experimentală *Suomisaundi* o complementaritate stilistică ce prezintă un oarecare grad de risc, deoarece treptata convertire a unei inițiale atmosfere

specifice muzicii contemporane (înzestrată cu un aspect de nebuloasă) într-un „șlagăr” de club (înzestrat cu o formă limpede, deloc „dubitativă”) poate irita un anumit tip de gust muzical care mi s-a părut majoritar. Sunt dispus să îmi recunosc dezarmarea în fața unei prime audiții care probabil că la aprofundare se scutură de podoabe. Însă mărturisesc că gustului meu estetic nu i-a displicut să se dedulcească cu un fruct pe care probabil că cei mai mulți l-au expedit repede la anexa debordantă a nenumăratelor „ușurătăți” de tot felul.

Piesa propusă de Diana Gheorghiu – *Alter(ed) ego* – continuă metafora metamorfozei pe care se bazează ciclul din care face parte (*Dragonfly*). Ea farmecă întâi de toate prin transa sonoră rezultată în urma unei metode de compoziție personale pe care compozitoarea o explicitează astfel: „intitulată «tehnica umbrelor captive», [această metodă] implică, pentru fiecare sunet atacat în timp real, o proiecție/umbră sonoră ce rămâne captivă într-un plan auditiv secundar, pe tot parcursul piesei”. Este foarte dificil de concretizat și de cele mai multe ori trezește suspiciuni intenția compozitorului de a-i face pe

spectatori să plonjeze într-o stare de levitație imperturbabilă care să împietrească orice ecou exterior neavenit. Prin ingenioasa metodă componistică descrisă mai sus, Diana Gheorghiu mi-a spulberat însă din prima clipă orice reticență postmodernă de a mă lăsa pradă unei ataraxii care se pare că încă mai este posibilă. Iar invariabila meditație muzicală era în mod fericit echilibrată prin modelul evolutiv propus de proiecția video (realizată de Mihai Benea): ni se înfățișau multiplele ipostaze ale unei „nimfe” care, printr-un tot mai extins body painting imaginat de Silvia Trăistaru, căpăta aripile și duhul înflăcărat al unui dragon (această mică „poveste” salva de altfel aspectul de ședință foto sentimentală și narcisiacă în care risca să pice proiecția video). După dizolvarea ultimelor zvonuri ale piesei, am rămas cu impresia unei răcoroase neteziri a asperităților interioare. Tocmai datorită acestei influențe afective pe care reușește să o aibă, nu ezit să consider *Dragonfly III. Alter(ed) ego* de Diana Gheorghiu o capodoperă în miniatură.

Cel de-al doilea concert dedicat tinerilor compozitori români s-a desfășurat în 28 mai, când ansamblul IConArts (dirijat de Gabriel

Bebeșelea) a prezentat lucrările camerale ale unor tineri care au urmat de-a lungul timpului deja consacratele cursuri de vară organizate de Academia IConArts. S-au perindat astfel personalități creatoare dintre cele mai diverse: Mihai Măniceanu și-a etalat din nou, în *Rame și cioburi*, apetența pentru gesturile miniaturale și combinațiile timbrale savuroase care acoperă o paletă foarte largă de nuanțe și stări, lăsând în final un gust rezumativ asemănător oarecum amalgamului de paradoxuri sugerat de acea „*țară tristă plină de umor*” invocată de Bacovia; *Letters* de Adina Sibianu mi-a părut că, după un început promițător, nu a reușit să iasă din starea placidă a unui ritm vag șugubăț ce nu se preta unei perpetuări invariabile (deși probabil era menit să evoce dansul diafan al literelor din titlu); despre *Braid* de Mihai Murariu voi spune (chiar dacă scenariul „programatic” de acest gen sunt discutabile, profund subiective și poate nu în concordanță cu voința compozitorului) că mi-a sugerat – prin efecte timbrale „economice”, dar asamblate cu grija pentru un rezultat liric – crearea unui ungher intim din care să poată fi admirate în toată splendoarea lor – mică,

fragmentară și retractilă – cosițele împletite ale unei ploi; în *Stihiile*, Sebastian Androne a continuat într-un fel cadrul bucolic pe care eu unul l-am intuit în piesa precedentă, deoarece a reușit să alcătuiască o abordare foarte personală a clasicului scenariu ce înfățișează căldura înăbușitoare, adunarea norilor, ploaia torențială și, în cele din urmă, **p r o s p e ț i m e a** strălucitoare a aerului de după învolburarea stihiilor; el a pus în joc un tip de sensibilitate ce îmi pare destul de rar întâlnit între tinerii compozitori, anume o internalizare a

ecourilor fruste ale naturii, lipsa clișeelelor dintr-o piesă ce abordează o „poveste” răs-povestită arătându-mi o autenticitate a inspirației, deci probabil o fundamentare pe experiența trăită; *Simfonieta* lui Dominic Maican era oarecum ruptă din context, deoarece ea nu mi s-a părut altceva decât un exercițiu de stil foarte ingenios și plăcut de altfel, dar care răspânda un vag iz de academism romantic; abundența ideilor din *Matsya* de Diana Simon a făcut ca firescul și organicitatea înlănțuirii lor să fie resimțită ca o izbândă, însă unele retorisme au lăsat în cele din urmă impresia de dezlănare; apoi, într-o piesă ce poartă titlul *Narcis*, a fost oarecum previzibil faptul că Șerban Marcu nu putea proceda altfel decât prin a-și aminti puțin de Debussy; în sfârșit, Vlad Maistorovici ne-a împărțit un *Vis cu vampiri* destul de captivant, plin de leitmotive melodice și timbrale care erau supte de sânge tocmai prin faptul că erau vânturate de colo-colo cu o obsesivitate apropiată de sonoritățile genului disco.

continuare în pagina 12

continuare din pagina 11

Profil & Gabriel Bebeșelea (și viceversa)

Dacă tinerilor compozitori li s-au consacrat, după cum am văzut, două seri, ansamblul „Profil” a abordat, în 26 mai, în sala „George Enescu”, compoziții provenite exclusiv din generația celor mai vârstnici, confruntându-ne rând pe rând cu nervul fin prin care s-au înlănțuit metamorfozele austere și dezvoltătoare ale unei formule cromatice lapidare, pregnantă pe care Cornel Țăranu a conceput-o ca pe un *Epitaphie pour Jorge*; zbucliumul liric (aproape dezintegrat în miezul piesei, dar sublimat în final într-o puritate diatonică de sorginte folclorică) din *Pentru voi* de Ulpiu Vlad; sensibilitatea epigrafică și foarte plastică prin care György Kurtág a înlănțuit cioburile diamantine din suita *Hommage à R. Sch.*; laconismul brumat al poetului „mut ca o lebădă” surprins în *Nebănuitele trepte* de Viorel Munteanu; angrenarea șoaptelor misterioase, suierăturilor amenințătoare, tunetelor amplificăte ale instrumentelor de suflat și de percuție în căutarea unor *Unseen Codes* de Vladimir Scolnic; cam stridentă și prea îndelungată aglomerare a unor *Color Games* de Hana Ajiashvili; meditația foarte sugestivă și convingătoare a lui Cristian Lolea asupra dezintegrării implacabile pe care fenomenul *Entropiei* o poate imprima și materiei muzicale. S-a alcătuit astfel un concert menit să ipostazieze acea manifestă dorință a organizatorilor festivalului de a realiza o ediție „mai echilibrată”, în care să se regăsească „nume parțial uitate sau neglijate alături de cele ale unor tineri creatori (20-30 ani)”, precum și „o echilibrare a prezentelor autohtone cu cele din planul muzicii europene și mondiale” (Dan Buciu, directorul artistic al SIMN 2013).

Concertul ansamblului *Profil* s-a înscris între culminațiile festivalului datorită în bună măsură scrupulozității pasionate pe care a dovedit-o dirijorul Gabriel Bebeșelea în tălmăcirea lucrărilor enumerate mai sus, lucrări care în majoritatea lor au fost – lucru obișnuit în sfera muzicii noi – dificil de abordat din punctul de vedere al scenariului creator inspirat adesea din concepte abstracte și întotdeauna minuțios nuanțat de către compozitor atât în partitură, cât și în explicațiile programatice. Această clarviziune, alăturată atenției neobosite pentru acele subtilități ce au un rol esențial în construcția ansamblului, neprimejduind omogenitatea sonorității generale, ci dimpotrivă, amplificând-o; precizia stabilirii unor nuanțe adecvate – toate sunt roade ale muncii lui Gabriel Bebeșelea cu ansamblul *Profil*. Tânărul dirijor stârnește încrederea creatorilor și își merită laudele deja aduse.

Mario Caroli

În 26 mai, am revenit în Studioul de Operă și Multimedia, unde s-ar fi convenit ca prezenței flautistului Mario Caroli în cadrul festivalului să i se răspundă cu prezențe mult mai abundente în rândurile publicului. Din păcate, m-am simțit în unele momente oarecum jenat să contribuim la

niște aplauze prea palide (deși toate entuziaste) în raport cu strălucitorul bun-gust și profesionalism al protagonistului recitalului. Căci m-aș încumeta să spun că artistul Mario Caroli aproape că nu are cusur. Dacă în fața aplauzelor și, în genere, în fața a tot ceea ce nu ține de arta sa, pare că se înfășoară în mantaua protectoare a unei timidități cvasi-aristocratice, în schimb, atunci când muzica începe, el aruncă deoparte orice rețineri nejustificate, plonjând în țesătura intimă a muzicii, intuind și interiorizând cu o desăvârșită pasiune traseul afectiv care irigă subteranele fiecărei piese abordate. Toate numeroasele efecte și jonglerii tehnice pe care muzica nouă, avidă fiind de suculență timbrală, le cere, sunt stăpânite într-un mod desăvârșit – aproape „demonic” – de către Mario Caroli, ele nefiind însă etalate doar de dragul unor truffii găunoase, ci fiind înscrise în logica fundamentului afectiv care de bună seamă că există în cazul oricărei piese viabile. Tocmai acest fin dozaj între tehnică și expresivitate, între partitură și personalitate, pe scurt, tocmai această inteligență a sentimentelor reprezintă vraja prin care farmecă orice interpret profesionist, deci și Mario Caroli. În plus, am amețit de-a dreptul având impresia că de sub luciditatea premeditată a flautistului nu scăpa nici cel mai infim rest de sunet; până și inerențele spontaneități păreau supuse unui examen critic dintre cele mai scrupuloase. Pasiunea conducea impetuoasă caleașca solid făurită a tehnicii, însă bunul-gust era elegantul și autoritarul vizitiu. Iar în privința repertoriului prezentat, voi preciza doar că toate piesele – indiferent de orice clasamente valorice – au purtat pecetea magistrală a virtuozului virtuos, fiindu-ne cu siguranță prezentate într-una dintre cele mai bune forme posibile (consider totuși că o culminație a fost atinsă prin *Morte tamburo* de Salvatore Sciarrino; iar repertoriul românesc nu putea lipsi din program – *Sonata* de Tiberiu Olah și, mai ales, Doina Rotaru cu a sa binecunoscută *Japanese garden*).

Nu ar avea rost să mai continui acest encomion (la lectura căruia cel „vizat” s-ar simți fără îndoială un pic stânjenit), întrucât nu aș face altceva decât să descriu atributele unei tipologii – aceea a artistului autentic – care și-a găsit una din multiplele încarnări în persoana lui Mario Caroli. Oricum, nu era nevoie să consolidez eu prin aceste câteva fraze sunătoare reputația unuia dintre cei mai remarcabili flautiști ai prezentului. Însă sper ca următoarea lui apariție pe scenele UNMB să se bucure de o primire nu mai explozivă, ci pur și simplu mai larg interesată. Pentru că merită.

Andrei Tănăsescu & Mihai Măniceanu dansând *Ciuleandra*

În a treia zi a festivalului (27 mai), sala „George Enescu” a găzduit un recital de pian al cărui final a constituit pur și simplu un spectacol memorabil. Nu voi detalia aici fiecare piesă prezentată, deoarece, cu excepția

„consacratelor” *Sonata I pentru pian* de Henryk Gorecki și *Klavierstück nr. IX* de Karlheinz Stockhausen (ambele interpretate de Mihai Măniceanu cu forța granitică convenită), trebuie să recunosc că de la un moment dat nu prea am mai avut dispoziția necesară să „diger” așa cum se cuvenea – adică cu sânge rece – majoritatea celorlalte piese. S-ar putea ca, deocamdată, pianul să rămână pentru mine instrumentul iremediabil mumificat în hățșurile melodico-armonice ale epocii clasico-romantice, fapt ce nu mă împiedică să savurez exploatarea celorlalte uriașe laturi ale sale – percursivă, pointilistă, clustere etc. –, dar mă împiedică să „mă emoționez” în fața tot mai rarei – din fericire – tendințe a acestei exploatare de a deveni exclusivă în detrimentul „sufletului” melodico-armonic prin care cred că timbrul acestui instrument se face remarcabil în cel mai mare grad. Oricum, s-a simțit că cei doi interpreți au depus multă muncă și chiar patos în aceste piese obositoare, făcându-le astfel mai atractive, în special în cazul lucrărilor *Essay in sound* de Gheorghe Costinescu (interpretat de Mihai Măniceanu) și *Ondulation* de Makoto Shinohara (interpretat de Andrei Tănăsescu). Însă, după cum începusem să spun, în finalul recitalului, personalitățile vulcanice, chiar pasionale aș zice, ale celor doi pianiști au fost impulsionate spre izbucniri neașteptate de nicio inhibiție, s-au contaminat de și au contaminat cu voluptatea burlescului flamboiant pe care Andrei Tănăsescu l-a investit în suita de variațiuni *Ciuleandra*. Cred că o asemenea îngemănare – stihinică și empatică – între doi pianiști „înghesuiți” în fața unei singure claviaturi rar mai poate fi auzită (și văzută, căci cei doi își împleteau, își încălecau mâinile, până când ajungeau să se „încălcească” ei înșiși, alcătuiind un singur organism ce scotea din cutia pianului ca dintr-un joben jerbe vulcanice de sonorități când placate, când picurate, însă întotdeauna caricate). Toate neoromantismele mugitoare, lirismele sentimentale, clișeele specifice muzicii de film, citatele (la un moment dat a scânteiat fugitiv o savuroasă înrudire între linia melodică a *Ciuleandrei* și cea a faimosului capriciu paganinian în la minor), toate au fost îngropate sub un suveran răs homeric, au mers cu pași decși spre orizontul paroxismului, lăsându-i pe spectatori pur și simplu „pa”. Am regăsit cu entuziasm pe internet un videoclip foarte sugestiv pe care îl recomand (<http://www.youtube.com/watch?v=Bi2Fsr2wCMM>) tocmai pentru ca aprecierile mele să nu fie suspectate de subiectivism extravagant, dar mai ales pentru bucuria împărtășirii unei lucrări ce cu siguranță că îi va ispiti pe mulți alții. Acești doi pianiști sunt extrem de pitorești, și de aceea ei trebuie priviți în aceeași măsură în care trebuie ascultați. Am impresia că s-au regăsit consunând și cred că nu mă înșel dacă afirm că multă lume îi așteaptă la fel de „îngemănați” și pe viitor.

continuare în pagina 13

ORGANIZATOR:		PARTENERI PRINCIPALI:		PARTENERI:		PARTENERI MEDIA:	
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA		UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE MUZICĂ BUCUREȘTI		Central National de Arta Tinerimii Română		Radio România Muzeal	
CO-ORGANIZATORI: MINISTERUL CULTURII PRIMĂRIA SECTORULUI 1 BUCUREȘTI		INSTITUTUL POLONEZ		BRITISH COUNCIL		Radio România Cultural	
CO-PRODUCĂTOR: Radio România SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE		Harmonica Pitesti		Orchestrale și Corurile Radio România		DILEMA WEEK	

continuare din pagina 12

Game

Din festival nu putea lipsi ansamblul de percuție *Game* care a concertat în ultima zi a săptămânii dedicate muzicii noi (31 mai), în sala „George Enescu”. Seara a avut niște porți de intrare fermecate prin prezentarea în primă audiție a unei noi lucrări de Doina Rotaru, *Salcia*. Magia delicată a sonorităților, fluiditatea evolutivă aproape insesizabilă a stărilor, panteista prezență a flautului (Ana Chifu) sunt tot atâtea amprente creatoare ce fac imediat recognoscibil universul sonor al Doinei Rotaru, un univers ce se aseamănă cu ținuturile oculte – mustind de culori, simboluri și făpturi băsmuitoare – ale unei noi *Dumbrăvi minunate*. Cred că a fascinat îndeosebi avansarea întregii piese înspre incantația finală a unui cântec de leagăn cules din Maramureș ce emoționează prin simplitatea sa arhetipală și prin timbrurile cristaline măiestrit împletite de către compozitoare.

În *Luxuria* (concert pentru vibrafon și patru grupe de percuții) de Liviu Dănceanu s-a remarcat studentul în anul I Daniel Iliescu, care a avut de tălmăcit și de interiorizat un discurs solistic puțin cam dezlanat prin insistența pe o expresie foarte flexibilă, aproape recitativică ce antrena celelalte instrumente în urmarea parcursului încolăcit al unor liane sonore „luxuriante”.

În partea a doua a concertului, Alexandru Matei a atins punctul culminant, stărnind cu siguranță în spectatori stihii dintre cele mai „păgâne” prin redarea pasională a unei lucrări foarte convingătoare atât prin tehnica superioară cerută, cât și prin răscolirile viscerale, brute pe care le creează – e vorba de *Rebonds* de Yannis Xenakis –, pentru ca mai apoi maestrului să i se alăture din nou studenții în interpretarea lucrărilor *Hexagon* de Adrian Pop și *Misterioso* de Sofia Gubaidulina.

Ca de obicei, Alexandru Matei împreună cu discipolii săi conving prin consecvența neobosită cu care abordează – într-un ritm foarte susținut – prime audiții, stimulând astfel imboldul creatorilor spre perfecționarea și îmbogățirea tot mai luxuriantă a lumii percuției. De asemenea, piesele deja înscrise în repertoriul ansamblului sunt mereu reluate și trecute prin filtrul personalităților tuturor studenților care „rulează” în jurul lui Alexandru Matei (și, în ultima vreme, al lui Sorin Rotaru), ceea ce face din *Game* cea mai importantă pepinieră românească de viitori percuționiști.

Muzică electronică I. Compozitorul-calculator/Calculatorul-compozitor.

În 26 mai 2013, Centrul de Muzică electroacustică și Multimedia al UNMB a reunit, sub genericul „Different Kinds of Electric”, cele

mai recente lucrări ale unor tineri compozitori care au fost numiți „hamburghezi” întrucât tustrei, după absolvirea studiilor muzicale în București, s-au specializat în domeniile inițiatice ale compoziției multimedia și ale utilizării noilor tehnologii în muzică la Hochschule für Musik und Theater Hamburg. Este vorba despre Cătălin Crețu, Constantin Basica și Victor Alexandru Colțea. Toate piesele lor – ca, de altfel, muzica electronică în general – au lăsat să se întrevadă faptul că izvorăsc din toilul unor căutări și experimentări efervescente, cu

adevărat pasionate, conștientizându-i în același timp pe spectatori de realitatea palpabilă a duetului creator care poate exista între mediul electronic și cel uman. Am fost martorul fascinat al „însuflețirii” reacțiilor muzicale pe care calculatorul, în funcție de context și de partitura concepută, le avea în timp real: răspunzând la stimulii pe care, prin intermediul unor mijloace tehnologice avansate precum senzori, Kinect sau Ipad, îi primea de la mișcările și gesturile artiștilor, mediul electronic intra în interacțiune directă cu „părinții” lui. Era creat astfel un

acompaniament electronic instantaneu al partiturilor soliștilor și, de fapt, cu toții – artiști, spectatori și calculatoare – deveneam protagoniștii unei aventuri muzicale irepetabile, întrucât aceeași piesă putea fi mult modificată, de la o interpretare la alta, în funcție de tălmăcirea compozitorului. Lucrarea care a oferit cea mai completă și mai reușită imagine a acestei „umanizări” a mediului electronic a fost în mod programatic plasată în finalul concertului, deoarece ea și-a propus să reunească cele mai multe forțe multimedia (Kinect, live electronics și live video) și să le pună să conlucreze în mod creator cu interpreții (clarinetistul Alexandru Avramovici care, alături de calculator, era „dirijat” de către însuși compozitorul piesei, Constantin Basica).

Lapidaritatea ironică a prezentării din programul de sală ne încunoștință din timp despre zona de interes a lucrării: „Această piesă se interpretează fără prescripție medicală. Se recomandă urmărirea cu atenție a informațiilor audiovizuale. Dacă apar manifestări plăcute sau neplăcute, adresați-vă compozitorului sau interpreților”. A urmat, așadar, o meditație audiovizuală tot mai neliniștită și mai fragmentată asupra resturilor neperisabile pe care mesajele publicitare le lasă în psihicul uman, înfățișându-ni-se din mai multe unghiuri un fel de arbore-neuron care, „contaminat” fiind, a ajuns să rodească tot felul de reclame, frânturi luminoase și gesturi sonore tot mai detașate unele de altele. Totul părea să fi izvorât dintr-o îngrijorare a autorului referitoare la întreruperile relaxante și interesate, la faliile tot mai dese (în fapt, niște neanturi umplute cu obiecte și prețuri) pe care reclamele le instituie în viețile noastre, făcându-ne să egalizăm și să coborâm în derizoriu – fie și în mod involuntar – orice poveste, peisaj sau mesaj, oricât de nobile ar fi ele. În acest sens, titlul piesei nu putea fi altceva decât o dorință a creatorului de a crea un dialog căutător de soluții cu fiecare dintre noi:

Spune-mi ce să fac.

Cealaltă piesă prezentată de Constantin Basica – *Deadline* pentru orchestră de cameră, live electronics și video – a reprezentat rezultatul încordării creatoare de pe parcursul celor două săptămâni pe care compozitorul le-a avut la dispoziție pentru a satisface un deadline. Dată fiind inițială lipsă de inspirație mărturisită de compozitor, lucrarea pe care trebuia să o dea la iveală într-un timp atât de scurt nu putea găsi o soluție mai ingenioasă decât axarea pe însăși condiția deloc confortabilă a termenului-limită, a lucrului la comandă. Căci, ca întotdeauna, presiunea timpului încearcă în zadar să răpună inspirația aceluia creator inteligent care știe să treacă peste efectul ei inhibant și care realizează că, de fapt, ea însăși se poate transforma în subiectul creației. Astfel, deadline-ul devine adeseori o neprevăzută stimulare a propriului sine înspre o răbufnire creatoare cât se poate de inspirată. Lucrarea lui Constantin Basica reușește cu ingeniozitate să transforme subiectul termenului-limită în obiect artistic și, în plus, pare să își cunoască foarte bine limitele, întrucât partitura muzicală și povestea video se susțin și se potențează reciproc în permanență, ele nerămânând la fel de puternice dacă ar fi percepute separat.

Mi-a mai reținut atenția cu deosebire piesa pe

care Victor Alexandru Colțea a scris-o pentru chitară preparată și live-electronics: intitulată într-un mod cabalistic *RinmoDeZer-Freq* după numele efectelor timbrale utilizate (Rinmo = ring modulation, De = delay, Zer = harmonizer, Freq = frequency shifter), lucrarea ne pune în fața unei veritabile simfonizări a chitării, nemulțumindu-se doar cu – așa cum s-ar crede – însășirea pastelată a unor efecte speciale, ci reușind chiar o coerență dramaturgică pigmentată din loc în loc cu fascinația pentru pitorescul sonorităților aflate.

Cât despre lucrarea prezentată de Cătălin Crețu – cel de-al doilea ciclu de *Piano Interactions*, intitulat *Clopote și mecanisme* –, mi s-a părut că, din dorința de a transmite spectatorilor fascinația pentru revelațiile sonore ale tehnologiei cu senzori controlată de computer (care unifică „pianul clonat digital, preparat după rețeta lui John Cage” cu pianul preparat), materialul muzical în sine a picat (mai ales pe parcursul interminabilelor interludii numite *Bells*) în ispita simplismului retoric. Efortul și dedicarea pianistei Adriana Toacsen au fost cu atât mai admirabile.

continuare în pagina 14

continuare din pagina 13

Muzică electronică II. O experiență sufletească.

În seara zilei de 30 mai, mi-am dorit ca intrarea mi întârziată în Studioul de Operă să fie cât mai silențioasă, însă pleoscăiturile pantofilor îmbibați de apă m-au făcut să mă reped spre un scaun singuratic, cel mai apropiat de ușă, ocolind unele priviri condescendente și vag amuzate. Alergasesm prin ploaie, iar acum bălteam fără prea mare entuziasm cu hainele lipite de piele, pregătindu-mă să fac față încă unui concert la care datoria de cronicar mă obliga să asist. După ce Lavinia Coman încheiase prezentarea noului CD de Ana Szilágyi – *Flights* –, Călin Ioachimescu i-a invitat pe toți spectatorii să se concentreze pe locurile din centrul sălii pentru ca sonorizarea îmbunătățită a lucrărilor de muzică electronică ce urmau (Dan Alexandru, inginerul de sunet, și Cătălin Crețu, cel care a realizat adaptarea multicanal a pieselor, merită cu prisosință toate felicitările) să poată fi percepută omogen și astfel să transforme concertul într-o „experiență specială”. Chiar așa a și fost. M-am așezat lângă un prieten, în centrul sălii, unde, o dată cu apariția primului sunet, am dat dintr-odată uitării trupul jilav și indispoziția.

Am fost luat prin surprindere. Nu numai că m-am lepădat de orice sfiieli reticente și nejustificate pe care le-aș fi putut avea la adresa muzicii electronice (până atunci, aproape deloc frecventată de mine), însă, în cele din urmă, acest concert s-a dovedit a fi o experiență cât se poate de sufletească. M-am convins încă o dată că forța prejudecății este tiranică; căci se înșeală cine își

visul de veacuri al omenirii prin întronarea imaginarului, a ficțiunii, a virtualului deasupra tot mai iluzoriilor și multiplelor realități.

...M-am adâncit așadar în întunericul sălii și, pentru prima oară în viață, am avut „curajul” să ascult cu ochii închiși, așa cum simțeam că în jurul meu se petrecea într-un mod mult prea unanim pentru ca să nu ader și eu la această atitudine. Am presimțit atunci ce poate însemna veșnicia: căldura unor singurătăți personale regăsite unele pe altele, adunate în căușul unei Singurătăți împărtășite. Simțeam cum fiecare din spectatori este atât de adâncit în sinele propriu, încât ajungea să palpeze rețeaua interconectată a rădăcinilor împletite între toți spectatorii, presimțind țesătura întregii săli. De fapt, închizând ochii, nu mai eram spectatori; rămăseseră din noi doar conștiința și auzul, complet destrupate. Astfel, ascultând, ne-am văzut făcând iarăși parte din apele întunericului primordial, de acolo de unde vocabula hindusă *Aum* a dat naștere lumii. Prima lucrare românească de muzică electronică, scrisă de Corneliu Cezar în anii 1965-67, năzuiește să recreeze tocmai obârșia primă/ultimă prin echivalarea pregenezei cu un sunet fundamental

peste care, la chemarea irezistibilă a oftatului adâncurilor *Aum*, prind fiindă și se suprapun armonicele și flashback-urile tuturor evenimentelor, lumilor, posibilităților pentru ca, la începutul sfârșitului, să răsune însăși Vocea rostind, în limba-i zămislitoare, un sigiliu ocul și apoi retrăgându-se în somnul veșniciei, în preaplinul adâncurilor primordiale însăsmântate

închipuie că între domeniul plutitor-diafan al spiritului și cel artificial/anti-natural/anti-uman al computerului există o schismă care dovedește fără putință de tăgadă alienarea produsă de mediul electronic. Ca orice act creator, forța de persuasiune a muzicii electronice depinde de intențiile cu care este mânăuită. În cazul concertului de față, compozitorii nu au ezitat să se aventureze în a medita la lucruri dintre cele mai „serioase” precum momentul genezei, biruința hristică asupra morții, sunetul imaginii, zumzetul orașului sau al naturii, atmosfera serenă din *Preludiul la după-amiaza unui faun...* Care neofit ca mine s-ar fi așteptat la asemenea preocupări în interiorul unui gen muzical ce le pare multora atât de „ne-uman” la o primă și superficială vedere? A trebuit să recunosc că muzica electronică ne ajută să pătrundem mai adânc în taințele interiorității omenești tocmai datorită faptului că, până la urmă, tot de acolo a și izvorât, amintindu-ne că spiritul nu este o eșarfă diformă spulberată în vântul morții, ci are și el „carnea” lui care se cere revelată prin orice mijloace. Deci și prin intermediul computerului, această omnipotentă plăsmuire care împlinește

în silaba *Aum*. Ca mai toate punctele de pornire, această capodoperă tulbură prin lăpidaritatea sa suficientă și sugestivă cu care dezvoltă viața sonoră a Universului, dându-ne posibilitatea de a pregusta din sentimentul certitudinii că am făcut cândva parte din miezul pregenezei. La celălalt capăt, prin mijlocirea următoarei lucrări – *Transcendență* de Ana Szilágyi – am pregustat din sentimentul certitudinii că vom face cândva parte din eternitatea postapocaliptică. Mai întâi, sonoritățile subtile ale unor instrumente și voci prelucrate cu mijloace electronice se amplifică și își ating inevitabilul punct terminus în persistența liniară a sunetului *si* „(ce simbolizează moartea, v. Alban Berg)”, pentru ca mai apoi piesa să caute să răsună înspre noi ca o prefigurare a veșniciei viitoare ce va fi instaurată de „biruința asupra morții”, bazându-se pe „o cântare ortodoxă, înregistrată la slujba de duminică în Biserica ortodoxă română din Viena”. Compunând această lucrare „în perioada dintre Paștele catolic și cel ortodox”, Ana Szilágyi s-a păstrat în mărturisita zonă de interes pentru „ceea ce se află în spatele realității, ceea ce este înalt sau profund”. Iar eu nu am încetat să mă

uimesc de înfrățirea atât de neașteptată pe care compozitorii o stabilesc între elanul metafizic și mediul electronic – o înfrățire ce devine atât de convingătoare tocmai pentru că mediul electronic nu este decât ceea ce este, adică un mediu pentru voința creatoare.

Plasată într-o zonă ambiguă, de graniță, *Dusk* de Adrian Borza și-a propus – printr-o tehnică foarte originală numită „morfogeneza sunetului imaginii” (ce presupune traducerea, prin intermediul calculatorului, a „caracteristicilor vizuale – formă, strălucire, culoare – în calitățile sunetului – înălțime, durată, intensitate, imagine stereofonică”) – să reprezinte „dilema misterioasă dintre zi și noapte, lumina dintre răsăritul și apusul soarelui, starea dintre vis și realitate, sensul efemer al clarobscurului”. Astfel, dacă prin piesele de până acum ne obișnuiserăm cu revelarea planurilor cosmice, *Dusk* ne-a absorbit ca un vortex, propulsându-ne în însuși pulsul difuzelor interstii ce urzesc țesutul subatomic al materiei.

Următoarele două lucrări – *Zumzet* de Nicolae Teodoreanu și *Digital birds* de Călin Ioachimescu – au fost oarecum mai „telurice”. Prima a creat niște „personaje sonore” pitorești prin profilul lor nu lipsit de umor, personaje ce mișunau de colo-colo, se căutau, se „înghițeau” unele pe altele, alcătuind astfel un zumzet („când gălăgie, când liniște”) a cărui acoperire părea fie urbană/naturală, fie omniprezentă. Iar *Digital birds* s-a ipostaziat practic într-un corespondent computerizat al unei ambiante sonore pline de trepidanta viață păsărească și de cele adiacente ale ei, făcând trimitere atât la „atmosfera serenă a Preludiului la după-amiaza unui faun”, cât și la universul artistic-ornitologic al lui Olivier Messiaen.

Pentru (puținii) cunoscători, *Natural-Cultural* de Octavian Nemescu nu mai are nevoie de prezentări elogioase. Însă pe lângă „muzica spectralo-arhetipală” a acesteia (compusă în 1973, 1983 și distinsă în 1985 cu premiul Confederației Internaționale a Muzicii Electroacustice), concertul discutat aici i-a pus pe spectatori față în față cu ineditele proiecții video ale lui Mihai Cucu. A fost o „resuscitare” binevenită, întrucât văzul, cel mai plin de sine simț, nu suportă cu plăcere atât de îndelungate stări de repaos precum cele la care îl supuseseră piesele prezentate până acum. Astfel, am putut observa cum urmărirea unor modele audiovizuale abstracte poate fi cel puțin la fel de palpantă precum urmărirea unui film de acțiune, întrucât ea stimulează conexiuni (fie și aproape imperceptibile) cu acumulările imaginare specifice fiecărei subiectivități.

continuare în pagina 15

continuare din pagina 14

A fost de ajutor în acest sens scenariul compozitorului care, în năzuința sa de a reface, prin intermediul imaginarului creativ, traseul nașterii Universului, este mult mai „sistematic” decât Corneliu Cezar în *Aum*, el propunându-și să sugereze rând pe rând „Big Bang-ul, Nașterea Galaxiilor, a Naturii, Momentele Creației, în cele 6 zile biblice, ivirea esențelor acustice aparținând celor 4 regnuri existențiale: mineralul, vegetalul, animalul (insecte, păsări, animale) și umanul.” La nivel sonor, tot acest proces urmează modelul arhetipal al unei spirale a oului care – prin închegarea, pornită din centru și extinsă evolutiv spre acut și grav, a acelei trinități a armonicilor ce alcătuiesc trisonul major (*do-sol-mi*) – face posibilă creșterea unui „arbore al vieții, Arhetip al arhetipurilor”. La nivel vizual, Mihai Cucu a intuit cu prodigiozitate ilustrarea pur-abstractă a tuturor momentelor Creației (diferențind prin culori și modele survenirea fiecăruia din cele patru regnuri existențiale enumerate mai sus) în sânul Galaxiei-mamă rezultate în urma exploziei originare. Singura plâsmuire emancipată de

modelul abstractului multicolor va fi, bineînțeles, chipul uman care, adoptând modelul ordonator al culorilor alb și negru, va coagula și va limpezi forma copacului sonor, antrenându-l în rodirea unor „fructe” culturale sugerată de un pian ce cântă melodii ascendente. Cu o desăvârșită clarviziune, proiecția video dă concretețe binomului inclus în titlu: dezordinea multicoloră a naturii – ordinea monocromă a culturii. Străfulgerarea finală care propulsează cu repeziciunea rachetei pianul în registrul acut și lasă, pentru o fracțiune de secundă, să se întrevadă umbra mâinii divine întinse spre cea a lui Adam, aduce o altă intuiție extraordinară a lui Mihai Cucu; amintind celebra pictură a lui Michelangelo, este proclamată astfel consumarea puterii omului de a imagina crearea naturalului numai în interiorul sferei culturalului.

Nu cred că după un asemenea concert doar eu am fost cel nins cu polenul ideilor și al sentimentelor. I-am văzut pe toți spectatorii urnindu-se cu greu din întuneric înspre gestul convențional al

aplauzelor finale. Trezirea a fost treptată, iar aplauzele au devenit încetul cu încetul tot mai călduroase. Prin mijlocirea sufletului „electronic” al creatorilor, fusese regăsit în sufletul fiecărui spectator un făgaș ce amenința să fie năpădit de buruienile uitării. Ieșind în liniște din Studioul de Operă și Multimedia, părea că fuseserăm cu toții reținuți – timp de nici două ore – în interiorul unui pântec matern, hrăniți acolo și apoi renăscuți purificați înapoi înspre lumea din care veniserăm. Eram pe deplin împăcați cu gândul că întâlnirile de acest gen se opun prin însăși natura lor fenomenului răspândirii de fluturași promoționali în rândul „maselor”; ele nu suportă popularizarea, titrarea masivă, distribuirea așa-zis „democratică”. Fără a stărni valuri în jurul lor, cad în surdina până în structurile cele mai din adânc, acolo unde accesul este limitat. Acesta a fost sentimentul general pe care l-am resimțit pe parcursul Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi – un sentiment care se îmbină perfect cu ritmul retragerii cornului de melc într-o cochilie fermecător șerpuită.

POEZII - NICOLAE COMAN

FRANZ LISZT (*schiză de portret*)

înger privind în față demonul
demon amintindu-și
de îngerul care-a fost cândva
cei doi veghind
la poalele Muntelui Muzicii
ascensiunea mlădiosului adolescent
care poartă cu el mari provizii
de lumină și-ntuneric
pentru lucrările de mai târziu
singur în fața timpului
și-a cerului cu ochi de gheață
sprijinindu-se
în cele două mâini gânditoare
evoluând – pas cu pas –
dintr-o-ntrebare-ntr-alta
și-având ca oglindă
doar sufletele oamenilor
care-l arată veșnic tânăr
bătrânul pelerin pe Via Crucis
cu fața smochinită de ani și suferințe
avea să moară tot singur
lăsând în urmă
un antieru uzat și șapte batiste

*

se-adaugă
desigur
la acestea
o carieră de mag al sunetelor
de pianist fantast
și inginer al armoniei moderne
un destin de daimon
și duh rătăcitor
al cărui sălaș a fost și este și va fi întreaga lume
siluetă de lumină sonoră
cu aura eternității
care intră-n case și-n conștiințe
iar sfânta de neliniște și-o poartă
prin marile orașe
pe la răscruci pe dealuri și câmpii
în drum spre steaua lui de nicăieri
ce naște și de-a pururea se naște

ACI, MELOPEIA – AI! E POLEMICA *tempo di minuetto*

ce vine spre tine,
doar absența-i, de!
dragostea, vezi bine,
e cea care e

dac-o strigi, răspunde
doar în clipe rare;
unde se ascunde?
poate în mirare!

e în tot și-n toate –
în hei! și-n adio!,
ai ceva dreptate
oricum ai descri-o

chiar și înțelept,
o dorești ca puștii
doare? spune drept!
mai bine că nu știi

MĂTASEA TOAMNEI S-A TĂIAT...

Remember Toni Șuteu

Mătasea toamnei s-a tăiat
și umbra n-a mai vrut s-aștepte;
a fost chemat la cele drepte
o melodie de băiat.

Un semn cu mâna, sus, pe trepte,
și-un gol de neremediat,
lăsat de cel ce-a adiat
cântări de suflet și-nțelepte.

Adolescentul ce vâslea,
croind cărare de scânteie,
într-un amurg, pe lacul Tei,

trecu, prin amintirea mea,
cum trece, cu-n surâs discret,
un fir de soare prin sonet.

MICUL MEU PRINȚ ASCUNS DUPĂ O STEA (*Sonet*)

Micul meu prinț ascuns
după o stea,
una cu cerul, la final de
carte,

mereu aproape și mereu departe,
din vina vremii ce nu vrea să stea,

eu tot mai cred în viața fără moarte
și, dincolo de ea, că-i cineva
care, deși nu ne-a iubit, ne va,
stăpân pe golul care ne desparte.

E dreptul nostru, dragul meu Horațiu,
să transgresăm, firesc, și timp și spațiu
să fim doar unul, ne-ntrebând de ce,

căci altfel lumea s-ar sfârși prin viciu,
într-o apocalipsă de serviciu:
unde nu-i dragoste, nimic nu e.

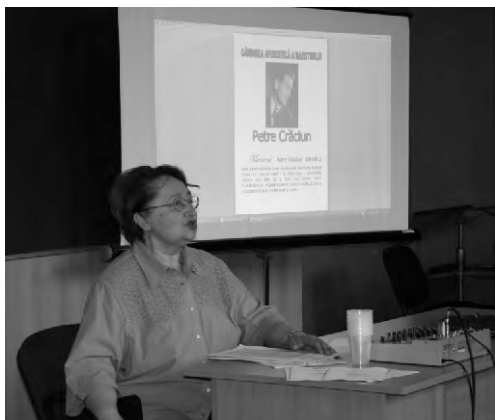

DESPRE CUNOAȘTEREA ARTISTICĂ

Iată că se-implinește
un lucru de artă.
Cei care vreți să-l cunoașteți,
vă treziți, fără veste,
în fața unei noi dimensiuni;
așadar, lăsați legile-n urmă,
ca pantofii la intrarea-n moscheie,
precum și fidela, necruțătoarea
privire critică,
pășiți desculți pe lespezile reci
și citiți-i adevărul ascuns
la lumina unei lacrimi;
de nu, închinați-l uitării
care vă va urmări viața-ntreagă.

Interpretarea între modelul clasic și orientările contemporane

conf.univ.dr. Carmen Manea

Simpozionul Departamentului de Dirijat și Instrumente complementare, desfășurat în 21 iunie 2013 a sintetizat câteva contribuții notabile legate de interpretare, realizate prin prisma cercetărilor în domenii variate precum muzicologia, dirijatul de cor și arta pianistică. Tematica a făcut referire și la evenimente muzicale ale anului 2013, precum semicentenarul morții lui Paul Constantinescu și centenarul nașterii lui Ion Dumitrescu. O secțiune aparte a fost dedicată omagierii profesorului Petre Crăciun, stins din viață cu un an în urmă.

În deschiderea simpozionului, lect.univ.dr. Sanda Hîrlav-Maistorovici a prezentat comunicarea *Paul Constantinescu: creații simfonice și vocal-simfonice necunoscute*. Domnia sa a efectuat o cercetare aprofundată a activității și creației ilustrului compozitor român, finalizată prin mai multe cărți și studii. Dintre lucrările cele mai valoroase, care merită să figureze pe afișele concertelor, au fost prezentate: *Burlesca pentru pian și orchestră*, *Suita Românească (Colind, Bocet, Descântec, Cântec bătrânesc, Jocul Călușarilor)*, *Triptic (Moartea, Copilaria, Nunta)* și *Rugăciune*. A urmat un moment artistic de înaltă ținută, în care pianista Adriana Toacsen-Ponta a interpretat *Suita pentru pian* de Francis Poulenc, lucrare de anvergură instrumentală, mai puțin abordată pe podiumul de concert. Prestația pianistei s-a remarcat prin fantezie, rafinament, prin aplomb și strălucire.

Conf.univ.dr. Gabriel Popescu a susținut comunicarea *Stilistica interpretării partiturilor corale în genul de operetă (II)*. Domnia sa a continuat ideile prezentate în simpozionul anterior, subliniind rolul important pe care îl au ansamblul coral (și, evident, dirijorul acestuia) în cadrul spectacolelor de operetă. Prezentarea s-a bazat pe experiența dirijorului Gabriel

Popescu, cel care îndrumă cu pasiune și profesionalism corul Operetei bucureștene. Preocupările legate de arta corală s-au aflat în centrul atenției și în comunicarea conf.univ.dr. Valentin Gruescu, intitulată sugestiv *Din laboratorul unui patent cultural-artistic de succes*. Domnia sa s-a referit la activitatea coralei *Ioan Cristu Danielescu* din Ploiești, care, pe parcursul celor patru decenii de când a luat ființă, s-a remarcat prin profesionalism, prin pasiune și rezultate remarcabile obținute pe plan național și internațional. În afara imaginilor care au ilustrat evenimente principale din primele două decenii de existență, publicului i-a fost prezentat un moment muzical din cadrul Festivalului Internațional *George Enescu* (ediția 2011), în care corala condusă de dirijorul Valentin Gruescu a interpretat cu fantezie și virtuozitate minunatul *Dar de nuntă* - creație reprezentativă a lui Radu Paladi. Aflată în ipostază solistică pentru a doua oară, Adriana Toacsen-Ponta, a interpretat câteva *Improvizații* de Francis Poulenc (nr. 1-3 și 5-8). Din cele 15 piese cât cuprinde ciclul, pianista a ales un număr de 7, pe care le-a ordonat după criteriul contrastului de tempo și de caracter. Prestația artistică s-a remarcat și de această dată prin acuratețe, vervă, dezinvoltură, prin diversitate coloristică și expresivă. Comunicarea conf.univ.dr. Nicolae Gheorghiuță, intitulată *De la neumă la interpretare sau despre procesul componistic în muzica bizantină* a pornit de la studiul codicelor muzicale bizantine și post-bizantine, dar și al surselor teoretico-practice ale acestei arte. Cercetarea întreprinsă de distinsul muzicolog încearcă să recompună complexul fenomen al construcției arhivelor sonore mentale și al mecanismelor prin care muzicianul medieval bizantin reușea să asimileze, iar mai apoi să transmită repertoriile monodice ale Bisericii răsăritene.

Secțiunea dedicată omagierii maestrului Petre Crăciun - de a cărui activitate la Catedra de Dirijat din Conservatorul bucureștean se leagă formarea multor generații de profesori și dirijori de cor - a cuprins trei comunicări. Prima, intitulată *Petre Crăciun - schiță de portret*, a fost

realizată de conf.univ.dr. Carmen Manea. A fost subliniată necesitatea reevaluării locului și rolului pe care Petre Crăciun îl ocupă în ierarhia

valorică a specialiștilor din domeniul pedagogiei și al artei dirijorale românești. Lect.univ.dr. Laura Smărăndescu a completat trăsăturile morale și profesionale ale muzicianului în comunicarea *Un Profesor, un Dirijor, un Om - maestrul Petre Crăciun*. Ca fostă studentă, aceasta a oferit detalii despre munca la clasă, despre modul în care domnia sa își desfășura activitatea ca profesor, ca dirijor și mentor. Conf.univ.dr. Ioan Golcea a întregit portretul maestrului prin comunicarea

Gândirea aforistică a lui Petre Crăciun. A fost evocată gândirea profundă a muzicianului, care era la curent cu implicațiile semiologiei și hermeneuticii în interpretare și care elaborase un sistem propriu de cercetare și evaluare a muzicii. Au mai luat cuvântul dirijorul Voicu Enăchescu, directorul Centrului Național de Cultură "Tinerimea Română", omagiindu-l pe maestrul Crăciun ca pedagog și prieten, precum și doamnele Mihaela și Sanda Crăciun, fiicele muzicianului.

În încheierea lucrărilor simpozionului, prof.univ.dr. Lavinia Coman a prezentat comunicarea *Centenar Ion Dumitrescu, evocarea unei mari personalități*. Domnia sa a subliniat contribuția lui Ion Dumitrescu în cadrul muzicii românești din a doua jumătate a secolului al XX-lea în calitate de creator, de președinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor și de distins pedagog al Conservatorului bucureștean. Apreciind calitatea și diversitatea temelor dezbătute în cadrul acestei manifestări științifice și artistice, adresăm tuturor celor interesați (cu precădere tinerilor colegi și studenți) invitația de a participa la următorul simpozion, programat în primul semestru al anului universitar 2013-2014.

Maria Slătinaru Nistor – un omagiu aniversar

prof.univ.dr. Grigore Constantinescu

La moment aniversar, mulți putem vorbi despre marea noastră soprană, Maria Slătinaru Nistor. Unii o cunosc după renumele de primă mare voce a României, cu o carieră glorioasă pe tărâmurile lumii internaționale. Privilegiații i-au fost parteneri pe scenele românești sau pe importante scene ale lumii sau în sălile de concert unde au răsunat vaste creații vocal-simfonice. Impresia este statornică în memorie, așa cum mărturisea dirijorul francez Alain Pâris, cu care a cântat multe spectacole în Franța: „Maria, elle est inoubliable.” O voce melodioasă, inconfundabilă, specială chiar când rostește cuvinte. Vorbesc la fel despre Maria Slătinaru și cei are au avut beneficiul unei relații de colegialitate, uneori de prietenie admirativă. Pe aici undeva mă aflu și eu, bucuroș de câte ori ne putem vedea, așa cum eram surprins întotdeauna de imaginile cântului acestei voci ample, expresive, cu un timbru unic, care a strălucit pe marile scene ale lumii, dintre care amintim selectiv *Staatsoper* din Viena, *Teatro Liceu* din Barcelona, *Teatro La Fenice* din Veneția, *Metropolitan Opera* din New York, *Grand opera* din Paris, teatrele din Bordeaux, Berna, Berlin, München, Hamburg, Basel, Strasbourg, Bruxelles, Florența, Verona, Las Palmas, Tokyo, San Francisco, Dallas, Montreal, Melbourne... În câteva cuvinte, o retrospectivă a acestui destin începe cu cele două maestre care au format-o ca

artistă: la Conservatorul din Iași - Florica Mărieș, la cel din București - Arta Florescu. Premiile concursurilor internaționale au marcat intrarea în marea carieră - Ceaikovski - Moscova, Toulouse-Franța, George Enescu - București, Verviers-Belgia, Francesco Vinas - Spania. După debutul pe scena lirică bucureșteană cu Elisabeta din *Don Carlos*, ilustra soprană cucerește publicul de pretutindeni cu marile roluri de soprană dramatică în creațiile verdiene *Nabucco*, *Trubadurul*, *Forța destinului*, *Simon Boccanegra*, *Falstaff*, cele pucciniene *Boema*, *Manon Lescaut*, *Turandot*, *Mantaua*, *Boema*, *Fata din Far West*, *Tosca* sau mozartiene *Nunta lui Figaro*, *Flautul fermecat*, cele wagneriene *Olandezul zburător*, *Tannhäuser*, *Walkiria*, *Lohengrin*, Straussiene *Arabella*, *Elektra* sau titluri unicat precum *Fidelio* de Beethoven, *Faust* de Gounod, *Dama de pică* de Ceaikovski, *Andrea Chenier* de Giordano, *Cavalleria Rusticana* de Mascagni, *Gioconda* de Ponchielli. În paralel cu master classes susținute la Montreal-Canada, Basel-Elveția, Milano-Italia, din 1990 Maria Slătinaru a devenit Maestră de canto la Universitatea Națională de Muzică din București, fiind în același timp membră în numeroase jurii internaționale și naționale.

Timp de aproape două decenii, am avut privilegiul de a comenta producțiile clasei Maria Slătinaru Nistor, desfășurate pe scena

Universității și în alte spații scenice deschise belcantoului. Interesul s-a dovedit din ce în ce mai mare prin atractivitatea ocaziei de a urmări cum Maestra, cu o intuiție dublată de tezaurul de cunoștințe, răbdarea și experiență personală, primea glasuri și le transforma, an de an, în voci de operă și concert. Ceea ce face și acum, cu aceeași iubire cu care a slujit propriile sale roluri. Duminică 26 mai artista a fost omagiată de Opera Națională București cu un spectacol *Nabucco*, ce i-a fost dedicat, și cu o expoziție-album de fotografii plasate în foyerul Teatrului. Se evocă astfel o întregă istorie care, pe alte dimensiuni, reprezintă destinul făuritorului de frumos prin cânt, așa cum este Maria Slătinaru Nistor.

O realizare de prestigiu – Festivalul și Concursul “Ionel Perlea”, Slobozia 2013

prof.univ.dr. Grigore Constantinescu

Apreciem rezistența în timp a manifestărilor reunite de Festivalul și concursul național de interpretare a liedului, *Ionel Perlea*, desfășurat în fiecare lună mai, la Slobozia, ce definește pilduitor caracteristicile de eveniment cultural. Între 17 și 19 mai, 2013, cea de a XXII-a ediție, organizată de către *Centrul cultural UNESCO Ialomița*, *Consiliul județean Ialomița* și *Uniunea Criticilor Muzicali “Mihail Jora”* a reprezentat calitățile solide ale înscrierii pe traseul unei tradiții consolidate. Consemnăm astfel, în cadrul Concursului, structurile repertoriale – microrecitaluri ale participanților, cu miniaturi vocale selectate din literatura națională și universală, și prezența creațiilor românești în primă audiție, a liedurilor obligatorii, semnate acum de către compozitorul Valentin Timaru. Mai mult decât edițiile anterioare, participarea a reunit un număr record de interpreți, veniți din centrele universitare ale țării, București, Cluj, Brașov, Timișoara și Constanța. Cei 37 cântăreți din toate categoriile vocale, au reușit o autentică demonstrație repertorială, cu certe valori ale însușirilor vocale, pregătirii artistice și oferte de talent. Juriul a fost determinat să acorde distincțiile Palmareșului oficial într-o mai puțin obișnuită formulă, “ex aequo”, pentru Trofeu (Stanca Maria Manoleanu, Silvia Micu) și cele trei premii (Augustin Hotea-Ramona Păun - Premiul I; Ion Radu - Elena Dincă, Premiul II; Alexandru Agenie - Benjamin Pop, Premiul III). La acestea s-au adăugat premii speciale pentru partenerii pianști, palmareșul marcând cele mai bune evoluții; Tudor Scripcariu - Premiul “Bianca”, Ioana Vetean Muntean - Premiul “Doina Micu”, Victor Părău - “Piano Poesis”, precum și valorile camerale cu premii complementare (“Mihaela

Agache”, “Marta Joja”, “Steliana Calos”, “Victoria Ștefănescu”).

Desigur, rezultatele reprezintă și munca membrilor juriului, alcătuit din maestri și profesori, precum Maria Slătinaru Nistor, Ana Rusu, Ionel Voineag, Bianca Manoleanu, Dana Chifu, Claudia Codreanu, Cristina Soreanu, Andreiana Roșca, Valentin Timaru, Sorina Munteanu, Florența Marinescu, Daniela Caraman Fotea și subsemnatul. Ca în fiecare ediție, o parte din membri juriului au susținut recitaluri în fața concurenților, veritabil schimb de relații artistice, cu programe preluate din aniversări Unesco (creații de: Wagner - *Wesendonck Lieder*, Cristina Radu; Verdi - *Canzone da camera*, Bianca Manoleanu; Poulenc - *Chansons villageoises*, Claudia Codreanu; *Gershwin*, Sorina Munteanu). Programul Festivalului a fost completat cu *Melodii de Saint-Saens* (Mariuș Manyov și Sorin Dogaru), piese vocale camerale de Bellini și Puccini (tenorul Ștefan Korch), piese vocale scrise de Teodor Grigoriu și Laura Manolache pe versurile poezilor ialomițeni Șerban Codrin și, respectiv, Ilie Comănița (interpretate de Bianca și Remus Manoleanu).

Pentru a treia oară, Festivalul s-a încheiat cu un concert de muzică religioasă la Mănăstirea “Sfinții Voievozi”. Corul național de cameră *Madrigal*, dirijat de Voicu Popescu, a omagiat personalitatea compozitorului Paul Constantinescu (50 de ani de la trecerea în neființă), cântând *Liturghia în stil psaltic*, capodoperă a Maestrului, iar corala Sf. Mare Mucenic Mina, dirijată de Pr. Cătălin Stanciu, un repertoriu de miniaturi religioase românești. În întregimea sa, Festivalul și Concursul național

de interpretare a liedului “Ionel Perlea” se impune, continuând o istorie de peste două decenii, realizare care onorează municipiul Slobozia, învățământul artistic universitar și cultura națională, la nivelul cerințelor contemporaneității.

Un alt final de stagiune pe scena studioului "George Enescu"

Andreea Dragu - Muzicologie, anul III

Ajunși din nou la sfârșitul anului universitar, plini de speranțe, motivați de bucuria reușitei și cu gândul la vacanță, ne-am petrecut seara de 4 iulie în sala "George Enescu" în compania studenților din anul II la clasa conf.univ.dr. Gabriel Popescu, la disciplinele Practică artistică și Dirijat și cânt coral, cât și a studenților din anul III la clasa conf.univ.dr. Valentin Gruescu, la disciplina Dirijat coral, în cadrul stagiunii de practică artistică.

Abia întorși de la Festivalul *D.G. Kiriak*, desfășurat în Pitești, unde ne-au reprezentat cu mândrie, obținând trofeul și diploma Festivalului, formațiile corale au revenit pe scena Universității pentru a ne împărtăși și nouă frumoasa experiență a cântului coral, atrăgându-ne cu un repertoriu bogat și divers.

Programul concertului a fost unul foarte atractiv, îmbinând lucrări diferite ca stil, fapt ce a mulțumit publicul prezent. Concertul a debutat cu creații de referință ale repertoriului coral românesc, fiind completat de piese din repertoriul internațional.

Dirijorii concertului au fost chiar membri ai corului care, de-a lungul anului, au dat dovadă de aptitudini dirijorale deosebite: Mianda Lojigan, Silvia Ungurenu, Alexandra Modoran, Dorin Păun, Lavinia Docia, Anca Vilău și Ana Maria Crăciun (an III, clasa conf.univ.dr.Valentin Gruescu)

Am avut parte de momente ușor stângace, în care emoțiile și-au spus cuvântul, dar și de momente aproape copleșitoare, în care lucrările

interpretate de studenți cu multă sensibilitate ne-au impresionat, fiecare secvență muzicală având farmecul său propriu. Mulți dintre cei prezenți în acea seară ar spune probabil că un moment important l-a reprezentat sfârșitul concertului, când maestrul Gabriel Popescu a urcat în aplauzele publicului și a dirijat miniatura mozartiană vocal-simfonică „*Regina coeli*”, alături de soliștii Irina Băianț, Ana-Maria Racu, Bujor Codruț și Alex Onea.

Pe lângă acest moment impresionant, ce a implicat laolaltă forță, rezistență și acuratețe, reprezentând astfel încununarea muncii din acest an a studenților, un alt punct de interes al concertului l-a avut în centru pe studentul Eduard Dinu. Acesta a făcut dovada calităților sale dirijorale și, totodată, a impresionat prin implicare, talent, sensibilitate (*Dorul* de C.I.Baciu) și stăpânire a tempo-urilor (*Moșul* de M. Jora), conducând lucrări complexe precum *Corul nr. 6* din *Recviemul* german de J. Brahms.

Ei bine, alții au considerat a fi de departe punctul culminant al seriei momentul în care, în aplauzele frenetice ale publicului, a urcat pe scenă Ionel Pelearcă, compozitorul lucrării religioase *Lăudați pe Domnul* prezentate în primă audiere pe scena Conservatorului. Bucuria a fost una mare și plăcută pentru compozitor, întrucât, până la anunțarea lucrării, totul a fost o surpriză. De asemenea, emoțiile au fost cu atât mai copleșitoare, cu cât lucrarea a fost dirijată de nepoata sa, Anastasia Dincu, studentă în anul III la clasa de dirijat cor academic a conf. univ. dr.

Valentin Gruescu.

Lucrarea s-a dovedit a fi una foarte tonală, melodioasă, de o frumusețe și sensibilitate aparte, ce parcă oferea soliștilor un timbru special, pe alocuri angelic. Vizibil emoționată de prezența în sală a bunicului său, studenta a condus lucrarea cu finețea cuvenită.

La polul opus acestui moment s-a aflat lucrarea *Gloria* scrisă de Sabin Păutză, dirijată de Daniela Neagu, la pian aflându-se lect.univ.dr Laura Smărăndescu. De această dată am avut de-a face cu un moment de sărbătoare, în care entuziasmul, tinerețea, naturalețea și bucuria s-au putut observa cu ușurință.

În program au mai figurat lucrări precum *Am umblat pădurile* de D.G.Kiriak, *Doruleț, dorulețule, Cămara ta* de I.D.Chirescu, *Fluture* de Șt. Popescu, dar și lucrări din repertoriul coral internațional semnate de Cl. Monteverdi, A. Ramirez sau A. Orwall. De asemenea, nu puteam să trec cu vederea soliștii acestei seri muzicale, care ne-au încântat cu aptitudinile lor vocale, dar și cu finețea, sensibilitatea, și totodată forța glasului: Ana Maria Stoian și Vasile Corău.

Concertul s-a dovedit a fi unul plin de entuziasm, naturalețe, voieșie și emoții. La sfârșit, întreaga sală s-a ridicat în picioare și a intonat împreună cu cei de pe scenă imnul *Gaudeamus Igitur*, moment în care s-a simțit strânsa legătură pe care muzica o va avea întotdeauna cu ființa umană.

Concert coral de excepție

Andreea Dragu - Muzicologie, anul III

Am asistat joi, 21 martie, la concertul coral al ansamblului *Juventus Academica* condus de conf.univ.dr. Valentin Gruescu. Evenimentul a reprezentat încununarea celor 3 ani de muncă a studenților aflați acum în prag de absolvență (secțiile Pedagogie muzicală, Muzică religioasă și Dirijat cor academic, dar și secțiile din anul I – Compoziție clasică, jazz-muzică ușoară, Muzicologie și Dirijat orchestră, care încheie cu acest Concert studiul Ansamblului și Dirijatului coral).

Dirijorii au fost chiar studenții, membri ai ansamblului coral, care, pe parcursul semestrului și în sesiunea de examene, au dat dovadă de certe abilități dirijorale.

Prima lucrare a seriei, în primă audiere pe scena UNMB, a fost *Già cantai allegamente* de Filippo Azzaiolo, cu acompaniament de chitară și percuție, un moment vesel și luminos.

Am parcurs apoi un vast periplu spațio-temporal și stilistic de jumătate de mileniu și un întreg mapamond, de la sonoritățile renaștentiste ale lui Giovanni Pierluigi da Palestrina la cele moderne ale *Darului de nuntă* de Radu Paladi. Am traversat perioada barocului cu *Sciliana* de Johann Sebastian Bach și un fragment din oratoriul *Messiah* de Händel, apoi perioada clasică, cu muzica haydniană și cea mozartiană (aceasta din urmă fiind reprezentată de un moment debordant din opera *Idomeneo*). Treptat, am ajuns la acordurile romantice ale impresionantului motet cu orgă *Herr sei Gnädig* de Felix Mendelssohn, am citit file de legendă cu un învăluitoare cânt de sorginte irlandeză, iar în finalul primei părți - cea de muzică universală -

ne-am răcorit cu *Ploaia lui* Miroslav Hronek și cu încă o primă audiere, o superbă vocaliză corală cu acompaniament de sintetizator și contrabas, *Alleluia* de Ralph Manuel. Un periplu cultural generos, în ritmuri, culori și expresii dintre cele mai atrăgătoare.

Partea a doua a concertului a consfințit o seară muzicală de neuitat. De la adâncimea rugăciunii cântate, până la trepidantele ritmuri, atotcuceritoare, din folclorul autohton, un permanent *crescendo* a guvernat atmosfera de concert. *Psalmul* monodic-bizantin al lui Nectarie Frimu, troparul pe 8 voci, 4 soliști și toacă, *Axionul* lui Danga - iată momente înălțătoare de muzică și cânt. Apoi, tot mai electrizant, concertul a purtat pecetea compozitorilor români Paul Constantinescu, Dan Dediu, Dariu Pop și Radu Paladi.

Am fost întrebată la sfârșitul concertului care dintre lucrările acestor compozitori m-a atras în mod special? Fiecare compoziție este frumoasă și unică în felul ei: madrigalele lui Paul Constantinescu abundă în armonii suave, gingașe, în melodii de o frumusețe stranie, ezoterică, în timp ce *Lux aeterna* de Dan Dediu, lucrarea lui Mihai Măniceanu *Ce-ai de gând?*, *Suita din Oaș* a lui Dariu Pop și *Darul de nuntă* sunt adevărate torente nestăpânite, luminoase, pline de patos și strălucitoare vervă.

Concertul a fost, cred eu, pe placul tuturor. Am avut în fața ochilor noștri pe scenă un cor format din peste 60 de persoane, iar la sfârșitul acestui tur de forță studenții au primit aplauze entuziaste, sincere și generoase din partea publicului. Merită o mențiune specială dirijorii-

studenți: Melania-Alexandra Slămnoiu (an III – Pedagogie muzicală), Anastasia-Irina Dincu, Ana-Maria Crăciun, Emanuel Gorgan, Răzvan Soilică și Daniel Jinga (toți studenți la clasa de Dirijat cor academic în anul III), Iosua Galev, Bianca Oprea și Victor Stoica, „boboci” ai secției de Dirijat orchestră, apoi un reprezentant al secției de Muzicologie a anului I, George Andrei-Butcă, Mirella Niculescu-Șandru, Georgiana Niță, Tiberiu-Constantin Keri, Daniel-Alexandru Trifu, Ioana-Andreea Hrișor, toți 5 studenți ai secției de Pedagogie muzicală și Muzică religioasă în anul III. Pentru deliciul publicului, înveșmântarea timbrală în acest concert a încercat și ea culori diverse. Așadar, pentru anumite lucrări, am avut parte de acompaniamentul pianistic sau la sintetizator al compozitorului lect.univ.dr.Mihai Măniceanu, am beneficiat de sonoritatea impunătoare a orgii în interpretarea domnului lect.univ.dr. Dan Racoveanu, de acompaniamentul de chitară prin contribuțiile Georgiane Niță și ale lui Andy Avădănoaie, de efectele percutante la bongos și clopote susținute de Marina-Alexandra Arsene, de sunetul rezonant al contrabasistului Ion Olteanu, sau de ritmul de toacă bătut de Cristian Caragață. Felicitări absolvenților, mult succes bobocilor, multe cuvinte de laudă pentru dirijorul și totodată mentorul Valentin Gruescu și așteptăm cu nerăbdare să ne revedem sănătoși la următorul concert al formației *Juventus Academica*!

EnArmonia Solfegiu. Dictat. Elemente de Teoria Muzicii (Volumul I)

prof.univ.dr. Olguța Lupu

De curând, sub sigla Editurii UNMB, a apărut, în îngrijirea prof.univ.dr. Olguța Lupu, volumul I al seriei *EnArmonia. Solfegiu, dictat, elemente de teoria muzicii*, cuprinzând *Materiale didactice concepute pentru examene și concursuri organizate de UNMB în anul 2012*.

Reconfigurarea într-o altă manieră a unor date sau realități preexistente stă la baza a ceea ce numim *spirală timpului*. Pe această spirală se plasează și volumul de față, mijloc *recuperator* și totodată *inovativ*, din mai multe motive.

Mai întâi, seria *EnArmonia. Solfegiu, dictat, elemente de teoria muzicii*, al cărei prim volum vi-l prezentăm, își propune să reînnoadă firul unei tradiții mai vechi, concretizate în popularele și extrem de utilele volume de *Solfegii admitere* din anii '70-'90'. Problematika a fost acum extinsă, incluzând nu doar *solfegii*, ci și *dictate și teste de Teoria muzicii, concepute pentru admiterea la diferitele specializări* ale UNMB în anul 2012, la nivel de licență și masterat. Din dorința unei cât mai bune relaționări cu învățământul pre-universitar, cu actualii și viitorii noștri studenți, s-a optat pentru versiunea electronică, care asigură un grad mai mare de vizibilitate și permite accesul liber la informație.

În cuprinsul volumului se găsește și *conținutul probelor Concursului studențesc de Teoria muzicii*, a cărui primă ediție (2012) a constituit o reluare în alți termeni a unui aprig disputat Concurs de Solfegiu ce avea loc în anii '60, când Rector al Conservatorului era reputatul profesor universitar Victor Giuleanu. Actualul concurs a introdus, pe lângă secțiunile devenite deja 'clasice' (Teoria muzicii, Solfegiu, Dictat armonic și melodic), o secțiune care presupune utilizarea creativă a cunoștințelor (Elaborare solfegiu și dictat) și a cărei utilitate pentru viitorii profesori nu mai trebuie demonstrată (volumul include și lucrarea câștigătoare).

Nu în ultimul rând, volumul conține și un *rezumat al discuțiilor pe teme de Teoria muzicii, purtate cu ocazia atelierului organizat cu profesorii din licee de specialitate* în cadrul Festivalului Chei 2012 al UNMB – un alt gest recuperator, de data aceasta în direcția restabilirii unui dialog solid între cele două medii

EnArmonia

Solfegiu. Dictat.
Elemente de Teoria muzicii
Volumul I

(pre-universitar și universitar), între care nu ar trebui să existe nici un fel de discontinuități ci, dimpotrivă, o maximă coerență, pentru a putea clădi concentric și temeinic.

Reprezentând o sumară reflectare a activității didactice a coautorilor săi (prof.univ.dr. Dan Buciu, prof.univ.dr. Magda Buciu, conf.univ.dr. Rodica Nicolaescu, conf.univ.dr. Christian Alexandru Petrescu, prof.univ.dr. Olguța Lupu, lect.univ.dr. Grigore Cudalbu, lect.univ.dr. Tatiana Hilca), această lucrare își dorește să devină nu doar un instrument de lucru, ci și un imbold către autodepășire, adresat fiecărui cititor.

Volumul poate fi găsit și descărcat în format electronic de pe site-ul www.unmb.ro, secțiunea Facultății de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie muzicală (dreapta sus), pagina Departamentului de Muzicologie și Științele Educației Muzicale sau prin următorul link:

h t t p : / / w w w . u n m b . r o / w p - c o n t e n t / u p l o a d s / 2 0 1 1 / 1 0 / E n A r m o n i a -

INFO

Miercuri, 20 iunie, 2013, a avut loc lansarea în formă tipărită a ciclului de conferințe prezentate în cadrul școlii doctorale a UNMB. Lista a cuprins următorii autori și titlurile conferințelor: Nicolae Brânduș – *Opera culturală*; Grigore Constantinescu – *Opera romantică italiană*; Grigore Constantinescu – *Muzica în relație cu Puterea în Baroc*; Dan Dediu – *Modele de a înțelege muzica*; Valentina Sandu-Dediu – *Muzica și literatura: două studii de caz*; Adrian Iorgulescu – *Două ipostaze ale postmodernismului*; Liliana Rădulescu – *Noi paradigme în procesul cunoașterii și comunicării artistice*; Liliana Rădulescu – *Dimensiuni estetice și stilistice în mișcări artistice ale secolului XX*; Speranța Rădulescu – *Muzici și societăți*; Șerban-Dimitrie Soreanu – *Postulate ale Artei interpretative*.

Broșurile sunt puse în vânzare la Magazia UNMB.

În cadrul ciclului de studii doctorale, în semestrul II al anului universitar 2012-2013 au fost susținute următoarele conferințe:

Octavian Nemescu, *Istoria muzicii spectrale (II, III)*

Alexandru Leahu, *Sacru ca imbold al sintezelor componistice monumentale*
Dan Buciu, *Domenico Scarlatti între Baroc, Clasic și Modern*

Octavian Nemescu, *Sisteme componistice românești (I, II)*

Nicolae Brânduș, *Sacru și profan în literatura și muzica românească - opera La Țigănci de Nicolae Brânduș / Mircea Eliade*

Valentina Sandu-Dediu, *Muzica românească postbelică între avangardă și tradiție*

Grigore Constantinescu, *Rossini; un compozitor între două epoci*

Teodor Țuțuianu, *Interferențe și similitudini în cântul bachian (II)*

Magda Buciu, *Cunoașterea omului ca propedeutică a educației*

Dan Dediu-Sandu, *Fenomenologia muzicală – clarificări și propuneri*

Teodor Țuțuianu, *Relevanții spectrale în corpusul parametric muzical (I)*

Yves Balmer, *Re-analysing Olivier Messiaen's way of composing - Vision of Amen's sketches: what does this new archive show us about Messiaen's act of composing and the genesis of this work*

Dinu Ciocan, *Probleme ale vocabularului (terminal și neterminal) în limbajul muzical tonal*

Dinu Ciocan, *Probleme ale sintaxei în limbajul muzical tonal*

Nicolae Brânduș, *Improvizația în muzică - invenție și descoperire*

Dinu Ciocan, *Probleme ale semanticii limbajului muzical*

Dana Borșan, *Imagine și realizare în interpretarea pianistică*

Alexandru Leahu, *„Stilul fantastic” - improvizatoric - o chintesență a creativității interpretului*

Liviu Dănceanu, *Muzica contemporană spaniolă*

Dana Borșan, *Dimensiunea dramatică a concertelor pentru pian de Mozart*

Scrisoare din Europa: „O experiență memorabilă“

Sebastian Androne – Compoziție muzicală clasică, master anul II

Die Internationale Sommerakademie PragWienBudapest (sau I.S.A.) a fost fondată în 1991 la inițiativa Universității de Muzică din Viena cu scopul de a aduce laolaltă muzicieni din ambele părți ale Cortinei de Fier. Treptat I.S.A. a devenit una din cele mai importante academii de vară din lume pentru tinerii interpreți și compozitori, atrăgând studenți de pe toate continentele. Anul acesta au fost peste 200 de tineri din întreaga lume.

Din fericire pentru mulți dintre noi, I.S.A. oferă și câteva burse de 1000 de euro prin care îți acoperă cele două săptămâni de cursuri și concerte, cazarea și masa (transportul și o taxă de înregistrare de 100 de euro nu sunt incluse). Bursa este oferită prin intermediul Universității noastre, existând astfel două etape: mai întâi trebuie să fii selectat de o comisie din instituția noastră, iar apoi dosarele celor selectați merg la o comisie ce aparține de I.S.A. prin care sunt desemnați maxim 4 studenți. Eu sunt unul dintre norocoși, alături de Petra Pană (flaut) și Mihai Pintenaru (clarinet), toți trei masteranzi în anul II.

Întreaga „academie de vară-festival” se desfășoară într-o regiune întinsă, numită Semmering. Fiecare secție se află într-o localitate diferită. Suflătorii au fost cazați și au avut cursurile în Peyerbach, cordarii în localitatea Semmering, pianistii și cei înscriși la muzică de

cameră în Reichenau/Rax, iar compozitorii și cei înscriși la masterclass-ul de muzică contemporană, în Mürzzuschlag. Calitatea cazării și a meselor a diferit destul de mult. Compozitorii se pare că au avut parte de cea mai bună cazare și mâncare, deși suflătorii s-au putut bucura de piscina din curtea hotelului lor.

Pe lângă cursurile cu profesorii de cea mai înaltă pregătire, au avut loc o multitudine de concerte (chiar și câte 3 pe zi) cu cele mai bune ansambluri din Europa (a fost invitat și un cvartet din România, „Arcadia”). Au avut loc și o energizantă conferință a lui Carl Djerassi și o seară de scurtmetraje realizate de studenții regizori din Viena. Pe lângă toate acestea, studenții se puteau înscrie și la concursuri de interpretare, fie ca soliști sau în cadrul unor ansambluri camerale. A existat și un dublu concurs de compoziție și interpretare în care lucrările terminate acolo sub îndrumarea profesorului Isabel Mundry au fost interpretate de studenții care s-au înscris în acest proiect. Pe lângă diplomă, s-a acordat și suma de 500 de euro pentru compoziția câștigătoare și 500 de euro pentru cea mai bună interpretare a ansamblului sau a solistului. Deși am participat

cu o lucrare „accesibilă” ascultării, am fost surprins să fiu și eu câștigător alături de un compozitor din Brazilia, Leonardo Silva. Juriul a fost format din profesorii din Mürzzuschlag, Isabel Mundry (compozitoare), Jean-Bernard Matter (dirijor), Sylvie Lacroix (flaut) și Barbara Lüneburg (vioară).

Experiența e memorabilă și o recomand oricărui muzician! În aceste două săptămâni s-au format prietenii neașteptat de frumoase, iar nivelul profesional înalt atât al colegilor, cât și al profesorilor alimentează o sete de cunoaștere și autoperfecționare ca nicio alta!

MUSIC – US! SUMMER CAMP 2013

drd. Cristina Uruc

În perioada 14 – 21 iulie 2013 a avut loc la Constanța și Eforie a doua ediție a *Music-Us! Summer Camp*, un proiect de talie internațională organizat de Fundația ConstantArt împreună cu Universitatea Națională de Muzică din București, Institutul Plonez București, Universitatea „Ovidius” din Constanța, Colegiul Național de Arte Regina Maria din Constanța, Biblioteca Județeană Constanța și Primăria Eforie.

Evenimentul a constat într-o serie de cursuri de specialitate, susținute de mari personalități artistice precum : Jin Wang, dirijor austriac de origine chineză, invitat al Orchestrei Naționale Radio și al Orchestrei Filarmonicii George Enescu – curs dirijat, Cvartetul “Consonanțe” al Filarmonicii Mihail Jora din Bacău – curs dirijat, Mariusz Adamczak, pianist (Polonia) – curs de pian, Eleonora Enăchescu, profesor universitar, (directorul Departamentului de Canto și Artele spectacolului, UNMB) – curs de canto clasic, Adina Cocargeanu, corepetitor – curs Canto, Dan Dediu, compozitor, rectorul UNMB – curs de compoziție, muzică de film.

În cadrul aceluiași proiect au avut loc și o serie de recitaluri și concerte: recitalul cameral susținut de pianistul Mariusz Adamczak și Cvartetul de coarde “Consonanțe” al Filarmonicii Mihail Jora din Bacău; recitalul vocal-instrumental susținut de Cătălina Bordeanu – pian (Coordonator curs Mariusz Adamczak), Andreea Blidariu, Mihaela Panca, Cătălina Roibu, Valentin Gabriel Trandafir, Hou Feng, Andreea Carmen Marin, Nora Păunescu, Ioana Pipelea, Magda Eliza Maftai – Canto (Coordonator curs prof.univ.dr. Eleonora Enăchescu); concertul simfonic susținut de Orchestra Teatrului Național de Operă și Balet Oleg Danovski din Constanța, dirijori Vlad

Agachi, Ton Han Huang, Donka Miteva, Sirui Liao, Daniel Enășescu, Liviu Condriuc, Eduard Zecheru (Jin Wang – coordonator curs), soliste sopranele Andreea Blidariu și Mihaela Panca.

Cum s-au văzut cursurile din interior, relatează în rândurile de mai jos unul dintre participanți, Megumi Okuda.

Visul unei nopți de vară

Megumi Okuda – Compoziție muzicală clasică, anul I

Summer Camp Music-Us! sunt cursurile de vară susținute în Constanța, Eforie-Sud, anul acesta fiind a doua ediție. Pe lângă cursurile care au fost susținute anul trecut (Compoziție - muzică de film, Muzicologie, etc.), ediția din anul acesta s-a îmbogățit cu alte cursuri, de Canto clasic, Pian și Dirijat, susținute de profesori excepționali din țară și din străinătate, *Summer Camp Music-Us* devenind astfel un masterclass internațional.

Eu am participat, ca și anul trecut, la cursurile de compoziție - muzică de film susținute de prof.univ.dr. Dan Dediu.

Întâlnirile au fost foarte bogate și interesante, gândite în așa fel încât toți participanții să poată contribui și să înțeleagă problematica discutată. În timpul săptămânii, am ascultat și analizat diferite muzici de film și nu numai, am analizat forma unui film căruia i-am creat “theme song”. Deși toți participanții au avut niveluri diferite de pregătire și au provenit din diferite domenii, toți am putut lua parte activă la acest proiect. La sfârșitul săptămânii, fiecare secție a susținut un concert/prezentare, unde am putut împărtăși uniialtora toate lucrurile pe care le-am învățat.

Discuțiile purtate între toți participanții și profesorii, timpul petrecut împreună reprezintă unul din motivele importante care m-au făcut să revin la acest curs de măiestrie. Am avut ocazia să cunosc niște persoane deosebite la aceste cursuri. Nu cred că există prea multe masterclasses unde participanții și profesorii stau de vorbă până târziu noaptea, discutând despre muzică și nu numai. Cred că săptămâna petrecută la *Summer Camp Music-Us!* a trecut cel mai repede din toate săptămânile din vara aceasta, a fost una deosebită unde am putut învăța multe despre muzică și despre viața unor muzicieni, de care îmi amintesc cu drag.

Ce ai putea dori mai mult când poți petrece o săptămână plăcută la mare, fără stres, cu o experiență unică alături de oameni care iubesc muzica?